יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הייַנט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 154 | לאדז, דינסטאג, כ׳ תמוז תרצ״ד | צוועלפטער יאהרגאנג | Łódź, Wtorek, 3 lipca 1934 r. | № 154

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

פערניכטונג פון די שטורמיסטען

אין דייטשלאנד האט זיך אנגעהויבען דער בירגער-קריג. — ווייטערע עקזעקוציעס. — בלוטיגע געשעהענישען אין בויטען. — טשעכישע און פראנצויזישע גרעניץ געשלאסען פאר די אנטלויפענדע שטורמיסטען. — שטראסער — דערשאסען

היטלער, גערינג און געבעלס האבען געזאלט דורך די פוטשיסטען דערשאסען ווערן

שטרענגע צענזור

די גרעניצען פון דייטשלאנד זיינען געשלא-סען. די טעלעגראמען, וועלכע ווערען ארויסגע-שיקט דורך די קארעספאנדענטען פון די אויסלענ-דישע צייטונגען ווערען צענזורירט. ס׳איז דעריבער קיין וואונדער נישט, אז דורך דער גרעניץ גנב׳ענען זיך אדורך די פערשידענסטע ידיעות וועגען דעם פערלויף פון געשעהענישען.

אזוי האט דאס „בייע וויענער טאגעבלאט" בעקומען א געשמוגעלטען בריף פון איהר קארעס-פאנדענט, אז די געשעהענישען זיינען ערשט דער ערשטער אקט פון דער טראגעדיע, וועלכע ווערט איבערגעלעבט דורך דעם דייטשען פאלק. ס׳וועלען קומען די אנדערע אקטען נאך שרעקליכערע.

א טייל פון דער אייראפעאישער פרעסע קומט צום בעשלוס, אז אין דייטשלאנד האט זיך אנגע-הויבען א בירגער-קריג פון אונבערעכענטע קאנ-סעקווענצען.

בלוטיגע צוזאמענשטויסען אין בויטען

בויטען, 2 (ספ. טעל.)

בעכטען איז דא ארעסטירט געווארען דער אנ-פיהרער פון די בויטענער שטורמיסטען סטעפאן, צוליב דעם איז געקומען צו א צוזאמענשטויס צווי-שען דער פאליציי און די שטורמיסטען. די פאליציי האט געווארפען גראנאטען. 4 שטורמיסטען זיינען דערהרג׳עט געווארען.

ווייטערע עקזעקוציעס

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

אין פערלויף פון בעכט׳גען טאג זיינען אויסגע-פיהרט געווארען א רייה עקזעקוציעס, צווישען אנ-דערע איז דערשאסען געווארען א געוויסע צאהל פאליציי־פונקציאנארען.

די שטורמיסטען אנטלויפען פון דייטשלאנד

וויען, 2 (ספ. טעל.)

פון די ידיעות, וועלכע זיינען אנגעקומען פון דייטשלאנד האבען די וויענער היטלעריסטען אינ-גאנצען פערלוירען די קאפ. מיט אמאל האבען זיי אפגעשטעלט די טעראר־אקטען.

די דייטשע שטורמיסטען אנטלויפען ווי די מייז פון דייטשלאנד, די פראנצויזישע און טשע-כישע גרעניצען ווערען שטארק געהיטען, אז די אנגעוואיגשענע שטורמיסטען זאלען נישט אריינ-קומען אין די לענדער.

קיין קאפענהאגען זיינען אנגעקומען פיל שטור-מיסטען צווישען די צאר בעקאנטער שעפער, דער מחבר פון בוך וועגען די קאנצענטראציע־לאגערען, אויך קיין בעלגיען זיינען אנגעקומען פיל שטור-מיסטען.

„די רייניגונג האט זיך געענדיגט"

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

אפיציעל ווערט מיטגעטיילט: די „רייניגונג" האט זיך בעכטען אין אווענט פערענדיגט. קיין ווייטערדיגע אקציע וועט אין דער רייכטונג מעהר נישט געפיהרט ווערען. אזוי ארום האט דער גאנ-צער עניו פון צוריקקעהרען און פערזיכערען די ארדנונג אין דייטשלאנד געדויערט 24 שעה. אין גאנצען לאנד הערשט רוה און ארדנונג. דאס גאנ-צע פאלק זאגט זיך מיט ענטוזיאזם ארויס פארן „פיהרער".

מיר מאכען אויפמערקזאם, אז דאס איז דער אפיציעלער קאמוניקאט.

לא יזכר ולא יפקד

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

דער בייער אנפיהרער פון די שטורמיסטען האט ארויסגעגעבען א בעפעהל, אז די מיטגלידער פון די שטורם־אבטיילונגען זאלען תיכף אפגעבען זייערע עהרען־שטילעטען, וואס זיינען פערזעהן מיט רעהמס אונטערשריפט. די שטורמיסטען ווע-לען אויף דעם ארט בעקומען געוועהנליכע שטי-לעטען.

די פארטרעטער פון רעהמען און אנדערע שטור-מיסטען־אנפיהרער, וועלכע זיינען בעזייטיגט גע-ווארען צוליבן פערראט, מוזען גלייך בעזייטיגט ווע-רען פון די אמטליכע לאקאלען און פערניכטעט ווערען.

דער בניין פון דער שטורם־קאמאנדא אין ניי-רענבערג, וועלכער טראגט דעם נאמען פון ערנסט רעהם איז אנגערופען געווארען געוועהנליך „דאס הויז פון די שטורמיסטען".

די מיינונג פון דער פראנצויזישער פרעסע

פאריז, 2 (ספ. טעל.)

„פטי פארזיען" שרייבט וועגען דער איצ-טיגער פאליטישע לאגע פון דייטשלאנד:

די געשעהענישען האבען נאר פראוויזאריש פערשטארקט די לאגע פון היטלערן. די בעדייטונג פון דער רייכסוועהר, וועלכע שפילען די ראל פון אנ׳ארביטער, איז אויך געוואקסען, צו די בעזיגטע געהער פון איין זייט די גרופע פאן פאפען, וועל-כע מוז דערווייל שווייגען, פון דער אנדער זייט — די פראטעסטירענדע שטורם־אבטיילונגען און זייער גענעראל־שטאב, וועלכע האבען געזוכט א רעוואלוציאנערע לעזונג פון איצטיגען קריזיס. דער רעזשים וועט זיך איצט קודם־כל שטיצען אויף דער ארמעע, געהיים־פאליציי און אויף „דער ברוינער ארמעע", וועלכע איז שטארק אדורכגעזופט.

די ענגלישע פרעסע וועגען די דייטשע געשעהענישען

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.)

„טיימס" שרייבט אין לייט־ארטיקעל, אז די „רייניגונג" צווישען די דייטשע נאציאנאל־סאציא-ליסטען האט א געוואלדיגע בעדייטונג. דער טאג פון 30. יוני איז אנ׳איבערבראך דאטע אין דער געשיכטע פון דער היטלעריסטישער בעוועגונג. היט-לערס אקציע ווערט געפיהרט מיט אנ׳אויסערגע-וועהנליכער ענערגיע.

„דיילי מיראר" שרייבט, אז היטלער האט פער שטארקט זיין אויטאריטעט צווישען דער יוגענד.

די „מארנינג פאסט", „דיילי עקספרעס" און „ביווערבראקיקל" שרייבען, אז הגם היטלער איז דער הערשער פון דער סיטואציע האבען אבער די לעצטע געשעהענישען אונטערגעשביטען דעם פרעסטיזש פון היטלערישען רעזשים אין דייטשלאנד און האבען בעוויזען אגעשוואכט דאס דייטשע רייך, אלץ בעווייזט דערויף, אז דייטשלאנד איז אריין אין פעריאד פון איבערליכער כאאס. די פאלגען דערפון קען מען דערווייל נישט פאראויסזעהן.

שטראסער — דערשאסען

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.)

דער בערלינער קארעספאנדענט פון דער „רייטער" אגענטור בעשטעטיגט די ידיעה, אז דער געוו. אדיוטאנט פון היטלערן, שטראסער איז דער שאסען געווארען. די ווייטערדיגע עקזעקוציעס וועלען פארקומען נאך היינטיגע וואך. 200 ערעס טירטע ברוין העמדלעדיגע וועלען געשטעלט ווערן פאר א ספעציעלען טריבונאל אין בערלין און מען דארף זיך רעכענען מיט פיל טויט אורטיילען.

דער פרינץ אויגוסט ווילהעלם איז ארויסגע רופען געווארען צו געהרינג׳ן, וועלכער האט אדורכגעפיהרט א שטרענגע אויספארשונג, געהרינג האט ערקלעהרט אז ער האט ידיעות אז אויגוסט ווילהעלם האט צוזאמענגעארבייט מיט די פוטשי סטען, דער פרינץ האט קאטעגאריש געלייקענט.

ווי אזוי האט היטלער געוואוסט וואס עס טוט זיך אין מינכען

פאריז, 2. (ספעציעל) די פראנצויזישע פרעסע שרייבט, אז די געשעהענישען אין דייטש-לאנד זיינען פערשנעלערט געווארען צוליב אנ׳אר-טיקעל, וועלכער האט זיך בעוויזען אין אנ׳ענגלישער צייטונג און אין וועלכען ס׳זיינען סיגנאליזירט גע-ווארען די אינטריגעס אין מינכען. דער דאזיגער ארטיקעל איז איבערטעלעפאנירט געווארען דורך דעם דייטשען אמבאסאדאר פאן הערש און צוליב דעם האט היטלער צוגעאיילט זיין דעציזיע.

דער עסטרייכישער נאצי-לעגיאן אין קאנצענטראציע-לאגער

פאריז, 2 (ספ. טעל.

דער עסטרייכישער נאציאנאל-סאציאליסטי שער לעגיאן, וועלכער האט זיך געפונען אין בייערן איז ענטוואפענט געווארען און זיינע מיטגלידער זיינען אפגעפיהרט געווארען אין קאבורגער קאנ צענטראציע לאגער.

פאפען וועט געצוואונגען ווערן צו בעגעהן זעלבסטמארד

פאריז, 2 (ספ. טעל.)

„אינטראנסיזשאן" שרייבט, אז ס׳איז פער האן א בעגרינדעטע מורא וועגען גורל פון פאפע נען. מ׳האלט אז ער וועט געצוואונגען ווערען צו בעגעהן זעלבסטמארד.

היטלער, געהרינג און געבעלס האבען געזאלט דערשאסען ווערן

פאריז, 2 (ספ. טעל.)

דער ספעציעלער קארעספאנדענט פון „אינ-טראנסיזשאן" טיילט מיט, אז די רעוואלוציע האבען צוגעגרייט בעהם, שלייכער און פאפען, די פערשווערער האבען געוואלט דעם 3 יולי פערטרייבען היטלערס רעגירונג מיט דער הילף פון עטליכע פולקען רייכסוועהר און א רייה שטורם אפטיילונגען, וועלכע האבען געוואלט פערראטען היטלערן, די נייע רעגירונג האט געזאלט צוריק-שטעלען די מאנארכיע, דעם 25 יוני האט זיך היטלער דערוויסט וועגען פערראט, די רשימה פון דער נייער רעגירונג און די רשימה פון די מענשען, וועלכע האבען געזאלט דערשאסען ווע-רען, אין דער ליסטע האבען זיך געפינען היטלער געהרינג און געבעלס, דעמאלס האט היטלער גענומען אין זיין אייגענער האנד צו דערשטיקען דעם אויפשטאנד.

פאריז, 2 (ספ. טעל.)

די „האוואס" אגענטור מעלדעט פון בערלין, אז היינט 5 א זייגער איז דאס פירטעל, וואו ס׳געפינען זיך די מיניסטעריומס אפגעשלאסען געווארען דורך דער פאליציי און קיינער איז נישט אדורכגעלאזען געווארען, אלע ארומיגע גאסען זיינען אויך געשלאסען געווארען.

אויב הינדענבורג וועט שטארבען...

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

אין בערלין געהען ארום קלאנגען, אז אויב הינדענבורג וועט שטארבען, וועט היטלער פראק-לאמירט ווערען אלס „רייכספיהרער" און וועט פערנעהמען דעם פרעזידענטען-פאלאץ, דערביי וועט דער רייכסטאג אנערקענען פאר היטלערן די סובערענע מאכט.

ס׳ווערט בעשטימט א קאמענדאנט פון איזאלאציע-לאגער

ווארשא, 2. (טעלעפאניש) דער „וויעטשור ווארשאווסקי" שרייבט, אז אלס קאמענדאנט פון איזאלאציע-לאגער אין קארטוז בערעזא וועט בע-שטימט ווערען דער אינספעקטאר שעפער פון דער ווארשאווער הויפט-פאליציי-קאמענדא.

פאריגען דאנערשטאג – שרייבט דער „וויע-טשור ווארשאווסקי" האט אין קארטוז בערעזא געווייל דער פאלעטיער וואיעוואדע קאסטעק ביערנאצקי, וועלכער האט אויפ׳ן ארט ארויסגעגעבען פעראָרד-נונגען וועגען דער ארגאניזאציע פון איזאלאציע-לאגערן.

פערפלייצונגס-קאטאסטראפע אין מזרח-גאליציען

די טייכען דראהען מיט פערפלייצונג

גרויסע פאליטישע רעדע פון מיניסטער בענעש

פראג, 2 (ספ. טעל.)

דער אויסערן מיניסטער בענעש האט היינט געהאלטען א גרויסע עקספאזע אין טשעכישען פארלאמענט. בענעש האט זעהר פעסימיסטיש אפ געשאצט די לאגע אין אייראפא. רעדענדיג וועגען פוילען האט מיג. בענעש שטארק בעטאנט די לעצטע ענטשטאנענע קאנפליקטען, ערקלערענדיג אז דאס זענען נישט קיין פאליטישע מיינונגס פער שידענהייטען נאר לאקאלע קאנפליקטען, וועלכע דארפען נישט מעהר געדולדעט ווערען.

דער בודזשעט פון די פעראייניגטע שטאטען האט א דעפיציט פון דריי מיליארד 989 מיליאן דאלאר

ניו-יארק, 2 (ספ. טעל.)

דער פינאנץ-סעקרעטאריאט מעלדעט, אז דאס בודזשעט-יאהר, וועלכעס ענדיגט זיך דעם 1. יולי איז געשלאסען געווארען מיט א דעפיציט פון — 3,989 מיליאן דאלאר. די פערחובונג פון די פעראייניגטע שטאטען האט זיך פערגרעסערט מיט 4 און א האלב מיליארד און בעטרעפט איצט 27 מיליארד דאלאר.

יאפאנישע גענעראלען פארשן די לאגע אויף דער סאוויעטישער גרעניץ

שאנכאי, 2 (ספ. טעל.)

פון כארבין מעלדעט מען, אז דארט איז אנגעקומען צוזאמען מיט זיין שטאב דער אנפיהרער פון דער יאפאנישער ארמעע אין מאנדזשוריען גענ. האסהיראקי. דער ציל פון זיין רייזע איז אויסצופארשען די סטראטעגישע סיטואציע אויף דער מאנדזשוריש-סאוועטישער גרעניץ.

לעמבערג, 2. (ספעציעל) די פרעסע מעלדעט וועגען דעם קאטאסטראפאלען פערנעהם פון דער פערפלייצונג אין הינטער קארפאטען-לאנד. אין באריסלאוו זענען פערגאסען געווארען פיל קעלערען און געוועלבער, אין ראהאטין זענען פערגאסען געווארען די גאסען, אין דער געגענד פון סטאניסלאוואוו דראהט מיט פערפלייצונג דער טייך קוססאווישצא און אויך אנדערע טייך. די רעטונגס-אקציע דויערט.

ציהונג פון דער „דאלארובקע“

ווארשא, 2 (טעלעפאניש)

ביי דער היינטיגער ציהונג פון דער „דאלארובקע“ זענען געפאלען פאלגענדע געווינסען:

12,000 דאלאר אויף נומער 1,147,031

3,000 דאלאר אויף נומער 1,276,445 און 398,168.

1,000 דאלאר אויף נומער: 250,284, 694,585, 483,918, 585,290, 716,583, 1,472,740 און 1,410,693.

500 דאלאר אויף נומער: 730,190, 502,790, 301,300, 227,348, 1,037,531, 941,594, 1,099,460, 1,493,500, 208,227 און 1,097,570.

100 דאלאר אויף נומער: 1,465,007, 139,481, 129,798, 868,123, 1,493,859, 313,86, 207,235, 574,74, 520,461, 1001074, 3199, 840,761, 880,752, 1,475,934, 372472, 855,968, 1,352,968, 1,277,779, 371,851, 798,223, 238,978, 1,196,400, 1,113,963, 258,472, 439,60, 357,117, 1,272,769, 397,790, 263,292, 270,404, 315,572, 512,013, 1,040,289, 1,289,811, 1,229,590, 194,669, 1,043,831, 1,247,856, 101,558, 164,278, 1,321,053, 379,473, 277,212, 764,382, 1,309,058, 481,572, 498,015, 238,690, 1,166,724, 1,418,458, 1,305,587, 381,322, 1,420,829, 578,370, 399,116, 496,144, 493,775, 1,440,634, 337,939, 1,168,872, 388,138, 1,050,783, 895,328, 1,039,486, 562,776, 1,375,001, 64,239, 135,527, 736,302, 1,078,765, 1,282,889, 237,872, 497,896, 1,405,010 און 637,591.

יובל-נומער
— פון —
„נייעס פאלקסבלאט“
ערשיינט פרייטאג, דעם 6-טן יולי
אין א ספעציעל-פערגרעסערטער אויפלאגע און וועט ענטהאלטען עטליכע צעהנדליג זייטען מיט א פילזייטיגען, אינהאלטסרייכען און אינטערעסאנטען מאטעריאל.
דער אנאנסען-טייל
וועט רעפרעזענטירען די גרעסטע לאדזשער האנדעלס- און אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען.
אנאנסען צו דעם דאזיגען גרויסען יובל-נומער ווערען נאך אנגענומען.

Dr. J. NEUMAN
כירורג און גינעקאלאג
(פריוואט-ארצט)
נעהמט אן פון 3 ביז 4.30 נאכמיטאג
און פון 7.30 ביז 8.30 אוונט.
זאכאדניא 57, טעל. 128-95

פאר גאלד,
ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

דעם 2 יולי ד.י. איז נאך שווערע ליידען געשטארבען אונזער אונפערגעסליכער פאטער און גראספאטער נ"ע
נחום יחיאל ווערלער
(געוו. אינדוסטריעלער) אין עלטער פון 75 יאהר
די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 3 יולי ד.י. 3 אזייגער נאכמ. פון טהרה הויז, וועגען וואס עס טיילען מיט אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע.
די פאמיליע

ציוניסט. ארגאניזאציע אין לאדז. | פילהארמאניע-זאל, נארוטאוויטשא 20.
היינט דינסטאג, כ' תמוז, דעם 3-טען יולי 8.30 אווענד, קומט פאר
א גרויסע הערצל-אקאדעמיע
צום 30-טען יאהרצייט פון פערשטארבענעם פיהרער
מיט רעדעס פון ארויסטרעטען: ד"ר י. שיפער (וואר-שא), דעפ. ד"ר י. ראזענבלאט רעד. אוגער, משה לימאן
איינגאנגס-בילעטען פון 30 גר. ביז 1.50 זל. שוין צו בעקומען אין ציוניסטישען ביורא, שרודמיעסקא 29. און פון 5 א זייגער נאכמיטאג אין קאסע פון פילהארמאניע.

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראזקראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

די סעקציע צייטונגס-פערקויפער ביי „פועלי אמוני ישראל“ (וואכאדניא 66) דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל אונזער חבר און פערוואלטונגס-מיטגליד גדליה וועלניארוש און דער גאנצער פאמיליע וועלניארזש, צוליבן טויט פון זייער
פאטער נ"ע
זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים. די פערוואלטונג.

שייטלען
מיט פאריזער שרינדן און פערטיגע שייטל-ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט
ביי קערש.
סקווערא 15

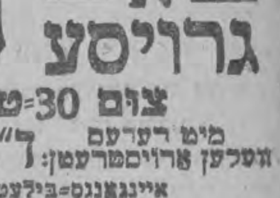

אכטונג, רעטניקעס!
די בעסטע און ביליגסטע קוועלע פון אריגינעלע
פעלד-בעטלער
„פאלמא-פאטענט“ וואס זענען בעקאנט מיט זייער פראקטישער בוי און דויערהאפטיגקייט,
ווי אויך לעזשאקעס אין אלע גרויסען און קוואליטעטען
זענען צו בעקומען ביי ש. שווארצאווסקי, פולנאצנא 24
מיט גאראנטיע! ביליג! בעפאר איהר קויפט — איבערציינגט אייך ביי מיר!

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חשוב'ן ח' און מיטגליד
ה. קארו
צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען
פאטער נ"ע
די פערוואלטונג און כאר פון לאדזער יודישען מוזיק-פעראיין „שיר“

Przyjmujemy sztuczny jedwab do zarobkowego trajbowania, snucia i tkania, oraz bawełniane osnowy do szlichtowania.

Syndycy tymczasowi masy upadłości firmy
„Zakłady Włókiennicze Józef Richter Sp. Akc.“
w Łodzi.

אנאנסען אין „נ. פאלקסבלאט“ האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

שלאסעריי-ארבייטען
ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, מעטאל-בעארבייטונגען, מאשינען-טיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

Dr. med.
Haltrecht
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
עלעקטראטעראפיע, ליכט-קאבינעט.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

אוירען, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צורעק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישע פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

בּרידער אדאמאוויטש
אנגעקומען קיין ווארשא
און ענטוזיאסטיש אויפגענומען געווארען דורך דער גאנצער באפעלקערונג

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

ווי מיר האבען שוין געכטען מיטגעטיילט זענען די ברידער אדאמאוויטש, וועלכע זענען געפלויגען פון ניו-יארק קיין ווארשא, נעכטען נישט אנגעקומען קיין ווארשא, נאר האבען זיך צוליב'ן פעהלען פון בענזין אראפגעלאזען אין דייטשלאנד. היינט האלב 10 אינדערפריה זענען זיי אפגעפלויגען קיין פוילען, זיי האבען זיך אפגעשטעלט אין טארן, וואו זיי זענען געווען די געסט פון טארנער גארניזאן.

טארן, 2 (ספ. טעל.)

4 א זייגער נאכמיטאג זענען די ברידער אדאמאוויטש אין בעגלייטונג פון עטליכע פוילישע אעראפלאנען אפגעפלויגען קיין ווארשא.

ווארשא, 2. (טעלעפאניש) אויפ'ן מאקאטאווער פעלד, וואו די ברידער אדאמאוויטש האבען זיך געזאלט אראפלאזען האט זיך פארזאמעלט א ריזיגער עולם. ס'זענען אויך געווען אנוועזענד דער שטאט-פרעזידענט, פארשטעהער פון דער מאכט געג. יאנושקעוויטש, פולק. רייסקי, פרעסע און געזעלשאפטען.

ווארשא, 2. (טעלעפאניש)

דער אעראפלאן פון די ברידער אדאמאוויטש האט זיך אראפגעלאזען אויפ'ן מאקאטאווער פליה פעלד 5 מיט 15 מינוט נאכמיטאג. דער ריזיגער עולם האט אדורכגעריסען דעם פאליציי קארדאן און די העלדישע פליהער געטראגען אויף די הענד ביז צו דעם צוגעגרייטען אויטא. צוליב דעם האבען שוין קיין רעדעס נישט געקענט געהאלטען ווערן. די ברידער אדאמאוויטש צוזאמען מיט דער פאר שטעהער פון דער מאכט זענען געפאהרען איבער די ווארשאווער גאסען אין ראטהויז אריין. אויפ'ן גאנצען וועג זענען זיי ענטוזיאסטיש בעגריסט געווארען דורך א ריזיגען עולם.

אין שטאטראט זענען זיי בעגריסט געווארען דורך דעם פרעזידענט אלפינסקי, דער ארקעסטער האט געשפילט דעם פוילישען הימן, דאן האט געהאלטען א רעדע דער אמעריקאנער אמבאסאדאר, אין נאמען פון פליה וועזען האט גערעדט פולק. רייסקי, דאן וויצע מארשאלעק באגוצקי.

די ברידער אדאמאוויטש זענען ארויס אויפ'ן באלקאן וואו זיי זענען בעגריסט געווארען דורך דעם ריזיגען עולם, וועלכער האט זיך געפינען אויפן טעאטער פלאץ. דאן האבען געהאלטען קורצע בעגריסונגס רעדעס די ברידער יוזעף און באלעסלאוו אדאמאוויטש.

די פליהער זענען אפגעפאהרען אין האטעל „אייראפעיסקי".

ווארשא, 2 (טעלעפאניש)

די שטאט פערוואלטונג האט ארויסגעגעבען אַן אויפרוף צו דער בעפעלקערונג ווי אמהארציג צו באגעגענען די העלדישע פוילישע לופט פליהער די ברידער אדאמאוויטש און די הייזער זאלען דעקארירט ווערען.

ניו-יארק, 2 (ספ. טעל.)

די פרוי אדאמאוויטש פאהרט ארויס פון ניו יארק קיין האוור אויף א דאמפער און דאן וועט זי מיט אַן אעראפלאן אראפפליען קיין ווארשא.

געזעגענונגס-רעדע פון פוילישען גענעראל-קאנסול אין לאנדאן

לאנדאן (יט"א) די פעדעראציע פון פוילישע יודען אין לאנדאן האט איינגעארדנ'ט א געזעגענונגס-אויפנאהמע פאר דעם פוילישען גענעראל-קאנסול אין לאנדאן, ה. הולאניצקי, פאר זיין צוריקקעהר קיין פוילען. אויף דער אויפנאהמע האט ה' הולאניצקי געהאלטען א רעדע, בעת וועלכער ער האט ערקלערט צוו. אנד.:

איך בין זיכער, אז דער מארד פון מיין פריינד, דעם זעליגען מיניסטער פיעראצקי, איז נישט געווען קיין אקט פון אינדיווידועלע' ווילען. איך גלויב, אז דאס איז געווען א פארשווערונג. איך בין זיכער, אז די צוקונפט וועט בעווייזען, אז מיין מיינונג איז ריכטיג. ער איז געווען א גרויסער מאן, א גרויסער זעלנער און א גרויסער אדמיניסטראטאר.

איהר קענט זעהר גוט, האט קאנסול הולאניצקי פארגעזעצט, די שטעלונג פון מיין רעגירונג לגבי יודען. דאס איז גוט בעקאנט, און הגם איך האב נישט נויטיג צו בעריהרען היינטיגע אומשטענד דעם דאזיגען ענין, וואלט איך אבער וועלען אויפמערקזאם מאכען אויף דעם פאקט, וואס פון צייט צו צייט האט איהר בעקומען מיטטיילונגען פון פוילען, אז עס זענען פארגעקומען אונארדענונגען און אז געוויסע יודישע פערזאנען זענען בעלעסטיגט געווארען איך וואלט אייך וועלען פארזיכערען, אז די פוילישע רעגירונג האט דערמיט גארנישט צו טון (אפלאדיסמענטען), און אז די רעגירונג פארפאלגט שטרענג די מענשען, וואס רופען ארויס די דאזיגע אונארדענונגען.

ערלויבט מיר אויך, דערמאהנען די ווערטער פון מיין זעליגען פריינד, לעאפאלד פיליכאווסקי: „איהר קענט נישט צווינגען די מענשען, אז זיי זאלען זיך געגענזייטיג ליב האבען, אבער זיי מוזען זיך אויסלערנען געגענזייטיג צו אכטען".

דאס איז מיין איצטיגע שטעלונג צו דער יודען-פראגע. איך האב מיך מיט איהר אינטערעסירט נאך אין דער יוגענד. אין שול האב איך געהאט יודישע פריינד, אבער אין יעדע טעג איז קיינמאל נישט אויפגעשוואומען די פראגע וועגען רעליגיע. אויף דער אוניווערזיטעט האב איך צוזאמען מיט מעהרערע יודישע פריינד מיינע געהערט צו דער סאציאליסטישער פארטיי. ווען איך בין געקומען קיין פוילען, האב איך צוזאמענגעווירקט אין געשעפט מיט א יודישען שותף. איך דערמאהן די דאזיגע צייט מיט דער גרעסטער צופרידענהייט.

איצט א ווארט וועגען אייער פעדעראציע. איך בעגריס אייך צו דער ווידערשאפונג פון דער פעדעראציע. איך בין צופרידען, דאס 90 פראצ. יודען אין ענגלאנד שטאמען פון פוילען. איך בין זיכער, אז אייער אינסטיטוציע האט פאר זיך א גרויסע צוקונפט, מחמת די גרונד אידעע פון דער פעדעראציע איז א גרויסע.

אייער אינסטיטוציע איז א נישט פאליטישע און דארף געלויבט ווערען. מיר לעבען אין אזעלכע טעג, דאס עס איז פיל בעסער צו פערגעסען וועגען פאליטיק אין ענגלאנד. איהר קענט אויפטון פיל מעהר, בייטראגענדיג פאר דעם פוילישען הילפס ווערק.

איך פערלאז איצט לאנדאן, און מיין אמט וועט אין עטליכע טעג ארום איבערנעהמען דער גענעראל קאנסול אין פאריז, ה' פאזנאנסקי. הגם איך האב מיט איהם וועגען דעם נישט גערעדט, בין איך אבער זיכער, אז זיין שטעלונג לגבי אייך וועט זיין די זעלבע וואס מיינע.

דאס איז מיין געזעגענונגס ווארט צו אייך. איהר קענט שטענדיג רעכענען אויף מיר ווי אויף אייער פריינד (אפלאדיסמענטען).

פאר דער רעדע פון גענעראל קאנסול איז אבגעריכט געווארען א תפלה פארן טראגיש אומגעקומענעם מיניסטער בראניסלאוו פיעראצקי.

דאס
יודישע ראדיו
גרייט זיך צו פייערן,
דאס דערשיינען פון צווייטען באנד
„לעקסיקאן
פון יודישען
טעאטער"
און זאגען א זיי-געזונט דעם
רעדאקטאר, אונזער בן-עיר
זלמן
זילבערצווייג
ווען? וואו? וואס?
אין די קומענדע אנאנסען.

נייער וויצע-מיניסטער אין קריגס-מיניסטעריום

ווארשא, 2 (טעלעפאניש)

דאס קריגס מיניסטעריום טיילט מיט, אז דער מלוכה פרעזידענט האט אויפן פארשלאג פון קריגס מיניסטער מארשאל פילסודסקי נאמינירט דעם גענעראל טאדעאוש זביגניעוו קאספשיצקי אלס ערשטער וויצע קריגס מיניסטער.

שלאכטען פון יאפאנישען מיליטער מיט כינעזישע אויפשטענדיגע
הונדערטער טויטע און פערוואונדעטע

שאנכאי, 2 (ספ. טעל.)

אין דער פראווינץ מוקדען, נעבען סאן-סין, זענען די לעצטע טעג פארגעקומען צוזאמענשטויסען צווישען יאפאנישע מיליטער אפטיילונגען מיט אויפשטענדיגע. לויט ידיעות פון יאפאנישע קוועלען, האבען די אויפשטענדיגע פערלוירען איבער 200 מענשען. אויף דער יאפאנישער זייט זענען געפאלען 87 טויטע.

הענדערסאן געגען דער ענגלישער פאליטיק
ער האלט, אז ענגלאנד הויבט אן א וועט-לויף פון בעוואפנונג

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.)

דער פארזיצענדער פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ הענדערסאן האט געהאלטען א רעדע אין ארבייטער-קלוב. אין דער רעדע האט הענדערסאן שטארק אטאקירט די פאליטיק פון דער רעגירונג.

הענדערסאן איז קודם-כל ארויסגעטרעטען געגען דעם לופט-מיניסטער לארד לאנדאנער און געגען מ.ב. אידען, וועלכע זענען פאר פערשטארקען די ענגלישע בעוואפנונג. די דאזיגע פאליטיק מאכט צו נישט די ארבייטען פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ. אויב ענגלאנד וועט ווייטער געהן אויף דעם וועג וועט זיך אנהויבען א וועט-לויף פון בעוואפנונגען.

DR. MED.

H.Różaner

הויט, ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.

עמפפאנגט פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

נייער פאהר-פלאן
אריין אין קראפט דעם 15-טען מאי

פון לאדזער פאבריקס-באהן גייט אפ:

0.10	קיין קאלישעק (אויף טשענסטאכאוו, קראקא-לעמבערג)
3.15	קיין קאלישעק (מיט פערבינדונג ווארשא)
6.05	קיין קאלישעק (מיט פערבינדונג אויף טשענסטאכאוו)
7.40	קיין קאלישעק (מיט פערבינדונג ווארשא)
8.05	קיין ווידזעוו
8.55	קיין קאלישעק (זונטאג און יום-טוב פון 20. מאי ביז'ן 16-טען ווזשעשיען)
9.35	קיין קאלישעק (זונטאג און יום-טוב פון 20-טען מאי ביז'ן 16-טען ווזשעשיען)
10.35	קיין קאלישעק (פערבינדונג מיט'ן שנעל-צוג אויף ווארשא און קראקא)
12.20	קיין קאלישעק
13 20	קיין קאלישעק (אין ארבייטסטעג)
14.12	קיין קאלישעק (מיט פערבינדונג ווארשא און טשענסטאכאוו)
14.45	ביעלסק און סקאזשיסקא
15.25	קיין קאלישעק (אין ארבייטסטעג)
16.20	קיין קאלישעק
17.15	קיין קאלישעק (מיט פערבינדונג אויף ווארשא)
17.50	קיין קאלישעק (מיט פערבינדונג אויף ווארשא און קאטאוויץ)
18.40	קיין קאלישעק (אין ארבייטסטעג)
19.25	קיין קאלישעק (אין ארבייטסטעג)
20.00	קיין קאלישעק (מיט פערבינדונג ווארשא און טשענסטאכאוו)
21.35	קיין קאלישעק (מיט פערבינדונג קראקא)
22.50	קיין קאלישעק

פון קאלישער באהן גייט אפ:

0.39	קיין זבאנשין
2.15	קיין לאוויטש
5.05	קיין פויזען
6.04	קיין ווארשא
7.09	קיין גלאוונא (יום-טובים פון 22-טען מאי ביז'ן 17-טען ווזשעשיען ד. י.)
8.03	דורך ווידזעוו קיין טאמאשאוו
8.10	קיין זד.-וואליא
9.03	קיין דאנציג, גדיניע
9.09	קיין פויזען
9.30	קיין גלאוונא (זונטאג און יום-טוב פון 20 מאי ביז'ן 16. ווזשעשיען ד. י.)
10.25	קיין זד.-וואליא (יום-טוב)
12.15	קיין ווארשא
12.35	קיין פויזען, זבאנשין
12.50	קיין דאנציג, גדיניע
14.30	קיין זד.-וואליא
14.35	קיין גלאוונא (פאר יום-טוב פון 19. מאי ביז'ן 16. ווזשעשיען ד.י.)
15.40	קיין פויזען
15.50	קיין דאנציג, גדיניע
16.05	קיין ווארשא
17.20	קיין זד.-וואליא (מיט פערב. אויף קארשניץ)
17.46	קיין גלאוונא
19.14	קיין פויזען, זבאנשין
19.48	קיין ווארשא
20.05	דורך ווידזעוו, דירעקט קיין לעמבערג
21.05	קיין זדונסקא-וואליא
22.00	קיין דאנציג, גדיניע
22.35	קיין זדונסקא-וואלא

„פרוי ארכידעא" (פרויען, וועלכע מוזען ליבען)

רעזשי: E. A. DUPONT

אין די הויפט-ראלען: JUNE KNIGHT i NEIL HAMILTON

היינט פרעזענטירען מיר!

די פאסצינירענדע עראטישע זיטען-דראמע פון הינטערקולימען לעבען פון קאבארעט-מעדלעך — א. ג.

אויסערן פראגראם: קלאנג-צייטונג און אקטואליטעטען פון FOX

דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

קלאנג-קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

לאָדז, 3 יולי 1934

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 3 יולי 1934

צי שטעהען מיר פאַר א צוריקקעהר פון די האָהענצאָלערנס קיין דייטשלאַנד?

פּאַפּען האָט אין זיין רעדע געפאָדערט צוריקצושטעלען די מאָנאַרכיע און די פונאַנדערלאָזונג פון דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי

די רעדע פון פאָן פּאַפּען און מאַרבורג, וועלכע איז ווי בעוואוסט, געווען א פאָרשפּיל צו די בלוטיגע געשעהענישען, וואָס זענען אויסגעבראָכען אין היטלער-דייטשלאַנד, איז קאָנפיסקירט געוואָרען און די ברייטע עפענטליכקייט האָט נישט געהאַט די מעגליכקייט זיך צו בעקענען מיט איהר אינהאַלט. פון די אָנגעקומענע טעלעגראַמען האָט מען זיך דערוואוסט נאָר געוויסע פראַגמענטען פון דער רעדע. די אויפרעגונג אָבער, וואָס זי האָט אַרויסגערופען אין די רייהען פון די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע פיהרער האָט געגעבען א גרונד צו גלויבען, אַז די רעדע האָט געמוזט ענטהאַלטען עפּעס אַזעלכעס, וואָס איז געווען זעהר נישט אָנגענעהם פאַר די איצטיגע מושלים פון דייטשלאַנד. די רעדע איז געוואָרען קאָנפיסקירט, אָבער פּאַפּען און זיינע מיטהעלפער האָבען שוין געזאָרגט דערפאַר, אַז די רעדע זאָל צו קומען צו די פּערזאָנען, וועלכע האָבען אַן אינטערעס דערין. אגב זענען פּאַפּענס מיטאַרבייטער, ווי עס מעלדען די לעצטע ידיעות, פאַר דער דאָזיגער אַרבייט אַרעסטירט געוואָרען.

די רעדע איז געוואָרען אָפּגעדרוקט אין א קליינע בראָשורע פון 16 זייטלעך און צושיקט געוואָרען דורך דער פּאָסט צו פערשידענע פּערזאָנען. איינע אַזאַ בראָשורע איז אויך אַריינגעפאַלען אין די הענד פון א קאָרעספּאָנדענט פון אַן אויסלענדישער צייטונג און מיר האָבען דעריבער די מעגליכקייט צו געבען גרעסערע אויסצוגען פון דער דאָזיגער רעדע.

אין זיין רעדע האָט פאָן פּאַפּען צווישען אַנדערען ערקלערט, אַז ער בעטראַכט זיך פאַר איינעם פון די מענשען, וואָס זענען פאַר דער געשיכטע פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן קומען צו דער מאַכט פון דער איצטיגער נאַציאָנאַלער רעגירונג. ער ציהט זיך נישט צוריק פאַר דער דאָזיגער פעראַנטוואָרטליכקייט, ער וואָלט עס אָבער געהאַלטען פאַר א טויטליך פערברעכען, נישט צו זאָגען דעם גאַנצען אמת וועגען דער איצטיגער לאַגע. און זאָגען וועט ער עס דערפאַר, ווייל ער איז פולשטענדיג איבערגעגעבען דעם קאַנצלער היטלער:

די רעוואָלוציע פון 30 יאַנואַר 1933 — האָט פּאַפּען ווייטער גערעדט — איז א גרויסער היסטאָרישער פּראָצעס, און יעדער גרויסער פּראָצעס לאָזט איבער נאָך זיך א געוויסען שמוציגען אָפּזאַץ און פון איהם דאַרף מען טאַקע בעפרייען דייטשלאַנד. מען דאַרף דאָס מאַכען, וואָס שנעלער, ווייל די שטימונגען אין דייטשלאַנד זענען איצט בעדעקט מיט א געהיימנישפולען נעבעל; מען דאַרף דאָס מאַכען דרייסטער, ווייל נאָר שוואַכע האָבען מורא פאַר קריטיק.

ווייטער רעדט פּאַפּען וועגען דער נאָר כלומרשטע טאַקטישע אונטערשידען צווישען דעם נאַציאָנאַלען סאָציאַליזם און די אָנהענגער פון דער קאָנסערוואַטיווער רעוואָלוציע. דעריבער דאַרף מען נישט פערשפּעטיגען דעם מאָמענט פון קרוינען די אַדורכגעפיהרטע רעוואָלוציע דורך שטעלען אין דער שפּיץ פון דער מלוכה א מענש, וואָס זאָל זיין פולשטענדיג אומאָפּהענגיג פון אַלע פּאָליטישע ווירטשאַפטליכע און קלאַסען-קאַמפען.

די מענשען, וואָס שטעהען אין דער שפּיץ פון דער מלוכה — האָט פּאַפּען ווייטער אויסגעפיהרט — דאַרפען נישט פערגעסען, אַז ברוטאַליטעט איז נישט קיין בעווייז פון לעבענס-פעהיגקייט. עס איז א געפעהרליכע זאַך צו טיילען דאָס דייטשע פאָלק אויף ספּאַרטאַנער און העלאָטען.

וועגען געבעלס'ן האָט פּאַפּען געזאָגט, אַז ווער עס רעדט שטענדיג וועגען די פּרייסישע אידעאַלען — דאַרף קודם כל זיי אַליין פערווירקליכען אין לעבען. די קאַמפּאַניע געגען די קריטיקער — האָט פּאַפּען געזאָגט — ווערט ביי געבעלס'ן פערוואַנדעלט אין א אויפרייצען די יוגענד, און די מעטאָדע פון צורעכענען די בעאונרוהיגטע פּאַטריאָטען צום לאַגער פון די שונאים פון דער מלוכה, וועט מעהר ברענגען שלעכטס ווי גוטס.

„מיר געדענקען אַלע — האָט ער ווייטער געזאָגט — אַז דער בעסטער זעלנער צעהלט אויך די טעג ווען ער וועט שוין קענען ענדיגען דעם דינסט, ווייל די ליבע צו פרייהייט איז פעסט איינגעוואָרצעלט אין יעדען מענשען. א שלעכט געוויסען איז דער קוואַל פון יעדען טעראָר. עס שפּילט זיך מיט פייער דער, וועלכער רעדט וועגען א צווייטער רעוואָלוציע. ווער עס קעמפט מיט א גילאָטינע — קומט זעהר אָפט אום דורך דער גילאָטינע. איבעריגענס וואוהין זאָל דען פיהרען די צווייטע רעוואָלוציע? צי האָט מען צעשמעטערט דעם מאַרקסיזם, נאָר בכדי איינצופיהרען זיינע לאָזונגען אין לעבען? עס איז אויך זעהר געפעהרליך דער דואַליזם צווישען דער מלוכה און דער רעגירענדער פּאַרטיי. די פּאַרטיי מוז אויך אויפגעלעזט ווערען, מינדעסטענס מוזען געבראַכט ווערען צום שווייגען איהרע פאַנאַטישע דאָקטרינערען. מען דאַרף זיך איילען. עס איז נישטאָ קיין שעה צו פערלירען".

די דאָזיגע רעדע פּאַפּענ'ס האָט אַרויסגערופען א געוואַלדיגע אויפרעגונג אין די רייהען פון די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען. בעזונדערס דער פּונקט וואו ער רעדט וועגען אויפלעזען די פּאַרטיי. אויך דער אָפּזאַץ וועגען שטעלען אין דער שפּיץ פון דער מלוכה אַן אומפּאַרטייאישען מענש, ווערט אין די קרייזען פון די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען בעטראַכט אַלס פּרוב צוריקצוברענגען די האָהענצאָלערנס קיין דייטשלאַנד. אַלס ענטפער אויף דער רעדע האָט זיך, ווי בעוואוסט, א שאַט געטאָן ענטפערס מצד די היטלעריסטישע פיהרערס. עס האָבען גערעדט געבעל'ס, גערינג, העס א. אַנד. אָדער ווי עפּעס אויף א וואונק האָט זיך די דיסקוסיע אָפּגעשטעלט. און דאַן זענען געקומען די בעקאַנטע געשעהענישען.

וואָס שייך דעם פּלאַן צוריקצוברענגען די האָהענצאָלערנס קיין דייטשלאַנד, איז ער נאָך קיינמאָל נישט געווען אַזוי וואַהרשיינליך ווי איצט. אין די פּאָליטישע קרייזען הערשט די איבערצייגונג, אַז די געשעהענישען אין דייטשלאַנד שטעלען מיט זיך מאָר א וויכטיגע ווענדונג אין די אינערליכע דייטשע בעציהונגען. פון גאַנג פון די געשעהענישען איז צו זעהען, אַז די איינציגע שטיצע פון דער רעגירונג איז די רייכסווער און די פּאָליציי. די דאָזיגע צוויי כוחות וועלען אָהן שום ספק בעקומען א דעצידירענדע השפּעה אויף דער רעגירונג.

אַלס רעזולטאַט פון דעם אונטערדריקטען אויפשטאַנד דאַרף מען ערוואַרטען א ווענדונג אויף רעכטס און די פערשטאַרקונג פון יענע כוחות, וואָס זענען, וואָס אַנ'אמת, צוגעשטאַנען צום היטלעריזם, וועלכע האָבען אָבער זיך נישט אָפּגעזאָגט פון זייערע אַלטע אידעאַלען און שטרעבונגען.

היטלער מוז זיך איצט שטיצען אויף דער רייכסווער און פּאָליציי. די דאָזיגע כוחות זענען שוין פון לאַנג אַדורכגענומען פון מאָנאַרכיסטישע טענדענצען און נאַציאָנאַליזם פון אַלטען שטייגער. אויף אַזאַ אופן איז דער צוריקקעהר פון די האָהענצאָלערנס, אין איצטיגען מאָמענט, נעהנטער ווי מיט א פּאָר חדשים צוריק.

דער פאַשיזם האָט נישט קיין ענטוויקלונגס-מעגליכקייטען אין ענגלאַנד

הערבערט סעמועל וועגען די אויסזיכטען פון דער „שוואַרץ-העמדעל"-בעוועגונג אין ענגלאַנד

די פראַנצויזישע צייטונג „עוור" פערעפענטליכט א אַרטיקעל פון דעם געוו. הויך-קאָמיסאַר פון ארץ ישראל און פיהרער פון די ליבעראַלען הערבערט סעמועל וועגען די אויסזיכטען פון ענגלישען פאַשיזם. מיר ברענגען דאָ איינינע אויסצוגען פון דאָזיגען אַרטיקעל.

מען פרעגט זיך אין א סך לענדער, אויב די פאַשיסטישע אידעע אין ענגלאַנד מאַכט פאָרטשריטען. א טייל האָבען געלעזען אַלע איינצעלהייטען וועגען דעם וואוקס פון סער אָסוואַלד מאָסלעיס בעוועגונג, אַנדערע ווידער האָבען געזעהען א טייל ענגלישע צייטונגען, וואָס אונטערשטיצען איהם ענטוזיאַסטיש, אָדער אַנדערע נאָך האָבען געלעזען דעם בעריכט וועגען דעם גרויסען מיטינג אין לאָנדאָן אין זאַל פון אַלבערט האָל, וואו מאָסלעי האָט געהאַט א גרויסען ערפאָלג. אַלע פרעגען זיך דעריבער וואָס זאָל דאָס אַלץ בעדייטען? צי האָבען מיר דאָ צו טאָן מיט א גרונדזעצליכער ענדערונג פון פּאָליטישען דענקען ביי די ענגלענדער? איך פערזענליך גלויב נישט דערין. די אַלע צייטונגען, וואָס אונטערשטיצען דעם ענגלישען פאַשיזם געהערען צו [illegible] אונטערנעהמער. דאָס זענען די-זעלבע צייטונגען, וועלכע ענדערען זייערע פּאָליטישע ליניע, יעדעסמאָל לויט דער שטימונג פון זייער בעזיצער. דאָסזעלבע איז אויך איצט ביי דער אונטערשטיצונג פון דער „פּאַרטיי פון די שוואַרצע העמדלעך". א חוץ די דאָזיגע צייטונגען, ווערט די פאַשיסטישע בעוועגונג אין ענגלאַנד פון קיין שום פּאַרטיי אָדער צייטונג אונטערשטיצט. קיין שום בעקאַנטער פּאָליטיקער האָט זיך נישט אַרויסגעזאָגט לטובת דער דאָזיגער בעוועגונג. סער אָסוואַלד מאָסלעי אַליין איז נישט איבעריג בעליבט. ער געהערט צו א אַלטער און רייכער פאַמיליע און איז ערצויגען געוואָרען אין א אַריסטאָקראַטישער טראַדיציע. ער שטאַמט יעדענפאַלס נישט פון דיזעלבע קרייזען, וואָס א היטלער, מוסאָליני אָדער א דאָלפוס אפילו.

פריהער איז ער געווען א קאָנסערוואַטיסט, דאַן מיטגליד פון דער סאָציאַליסטישער פּאַרלאַמענטס גרופּע און צום סוף מיניסטער אין באַלדווינס קאַבינעט. איצט איז ער א פיהרער פון א בעוועגונג, וואָס ווערט בעטראַכט אַלס אולטראַ רעאַקציאָנער. מען דאַרף גיכער גלויבען, אַז מאָסלעי ווערט געטריבען אין זיין טעטיגקייט פון א שטאַרקען עהרגייץ ווי פון א פּאָליטישען אידעאַל. ביי די לעצטע וואַהלען האָבען 24 מיטגלידער פון מאָסלעי'ס פּאַרטיי קאַנדידירט צום פּאַרלאַמענט, קיין איינער פון זיי נישט געוואָרען געוועהלט, אַלע צוזאַמען האָבען זיי בעקומען 36-טויזענד שטימען. די הויפּט סבה פון דער דאָזיגער מפּלה איז, וואָס די בעוועגונג האַלט נישט אויס די לעצטע קריטיק. זי רעכענט זיך מיט דעם „טעטיגקייטס"-דראַנג פון דער בעפעלקערונג, זי האָט אָבער נישט קיין טעטיגקייטס-פּלאַן. איהר ווירטשאַפטס פּראָגראַם איז שרעקליך אומבעהאָלפען און א גענויערע אַנאַליז, ווייזט אַרויס זיין נאַרישקייט. דאָס ענגלישע פאָלק האָט אָבער א געזונדען פערשטאַנד, די האַנדעלס-קאַמערן, די פּראָפעסיאָנעלע בעוועגונג, די גרויסע קאָאָפּעראַטיווען. די מיטגלידער פון די מוניציפּאַלראַטען האָבען נאָר א געפיהל פון גרינגשעצונג פאַר די דאָזיגע שלעכט בעגרינדעטע און פול מיט כתירות פאָרשלאַגען, וועלכע עס ענטהאַלט דער פּראָגראַם פון די „שוואַרצע העמדלעך". די בעדינגונגען וואָס האָבען אין אַנדערע לענדער דערפיהרט צו איבערקעהרענישען, עקזיסטירען אין ענגלאַנד נישט. אין ענגלאַנד זענען נישט געווען קיין רייהע רעגירונגען, וואָס זענען אומפעהיג געווען אויפצוהאַלטען די אָרדנונג. בעת עס איז אויסגעבראָכען דער פינאַנץ קריזיס אין ענגלאַנד, האָבען די פּאַרטייען נישט פערלוירען קיין צייט אויף אַרומצוקריגען זיך צווישען זיך. זיי האָבען זיך פערשטענדיגט און עס איז אויסגעוועהלט געוואָרען א איינהייטליכע רעגירונג. די עפענטליכע אָרדנונג איז קיינמאָל נישט געווען בעדראָהט, עס זענען נישט פאָרגעקומען קיין שום פּאָליטישע פערברעכען, די ענגלישע פּאַרלאַמענטאַרישע איינריכטונגען זענען פולשטענדיג פריי פון יעדער קאָרופּציע. וואָלט עס געווען אַנדערש, וואָלט דער פאַשיזם אין ענגלאַנד אפשר אויך געהאַט א גינסטיגען באָדען זיך צו ענטוויקלען ווי אין אַנדערע לענדער.

וואָס וועט דעם 8 יולי פאַרקומען אין פאַריז

דאָס איז דער טערמין, וואָס די קאַמבאַטאַנטען האָבען געשטעלט דער רעגירונג אַדורכצופיהרען די רעפאָרם פון דער קאָנסטיטוציע

אין פראַנקרייך ווערט איצט מיט א געפיהל פון א געוויסער בעאונרוהיגונג ערוואַרט דער טאָג פון 8. יולי. אין דאָזיגען טאָג ווערט ערוואַרט דער אַרויסטריט פון די געוועזענע קאַמבאַטאַנטען, וועלכע זענען אין איצטיגען מאָמענט די פאַקטישע בעלי-בתים פון פראַנקרייך. מיט א צייט צוריק האָט דער דומערגס קאַבינעט פערקלענערט זייערע פּענסיעס, די געוועזענע מלחמה בעטייליגטע האָבען דאַן מסכים געווען צו ברענגען דעם דאָזיגען קרבן, נאָר זיי האָבען דערביי געשטעלט זייערע בעדינגונגען, אַז עס זאָל אַדורכגעפיהרט ווערען א רעפאָרם פון דער קאָנסטיטוציע, איינגעשטעלט ווערען א שטאַרקע מאַכט און א פינאַנציעלע און מאָראַלישע סאַנאַציע.

אַזאַ פּראָגראַם איז אָבער לייכטער אַנצוּוואַרפען ווי אַדורכצופיהרען אין לעבען. דומערג האָט אָבער די בעדינגונגען אָנגענומען און זיך גענומען צו דער אַרבייט.

אין משך פון די דריי חדשים, וואָס ער איז ביי דער מאַכט האָט ער אין אָרדנונג געבראַכט די פינאַנסען, דערפיהרט צו א גלייכגעוויכט פון בודזשעט, רעדוצירט די פּענסיעס פון די בעאַמטע, אויסגעאַרבייט א שטייער-רעפאָרם צו הייבען דאָס עקאָנאָמישע לעבען און צום סוף האָט ער אָנגעוואָרפען א פּלאַן פון גרויסע עפענטליכע אַרבייטען וואָס וועלען פערקלענערן די צאָהל אַרבייטסלאָזע אויף א דריטעל. די קאַמבאַטאַנטען זענען אָבער פון די אַלע רעפאָרמען נאָך נישט געבליבען צופרידען, זיי געהט הויפּטזעכליך אין דער רעפאָרם פון דער קאָנסטיטוציע. א חוץ דעם זענען זיי נישט צופרידען מיט די רעזולטאַטען פון דער אַרבייט פון די אַנקעטע קאָמיסיעס אין פּאַרלאַמענט. ווי עס זעהט אויס וועלען די שולדיגע אין דער בלוט פערגיסונג פון פעברואַר בלייבען אומבעשטראָפט. עס זענען אויך נישט ענטדעקט געוואָרען די הויפּט פערזענליכקייטען וואָס האָבען געדעקט סטאַוויסקי'ן. די מערדער פון אויספאָרשונגס-ריכטער פּרענס זענען אויך נישט געכאַפּט געוואָרען — דאָס אַלץ רופט אַרויס א געוואַלדיגע אויפרעגונג און פערביטערונג.

די קאַמבאַטאַנטען האָבען דעריבער בעשלאָסען צו געבען דער רעגירונג א לעצטען טערמין אויף אויסצופיהרען די בעדינגונגען: דעם 8. יולי. אויב צום דאָזיגען טערמין וועט נישט אַדורכגעפיהרט ווערען די רעפאָרם פון דער קאָנסטיטוציע און די גערעכטיגקייט וועט נישט טריאומפירען — וועלען זיי איבערגעהען צו א „דירעקטער אַקציע".

צו די קאַמבאַטאַנטען האָבען בעשלאָסען זיך צו פעראייניגען די אַלגעמיינע אַרבייטס-פעדעראַציע און די נעאָ-סאָציאַליסטען. עס דאַרף דעריבער בעטאָנט ווערען, אַז דאָס שטעלט מיט זיך פאָר א בונד פון פערשידענע נאַציאָנאַל געשטימטע עלעמענטען.

א טייל פון דער פראַנצויזישער פּרעסע האָט דעריבער אפילו געשטעלט די פראַגע: צי האָבען נישט אמאָל די קאַמבאַטאַנטען בדעה דעם 8. יולי אַדורכצופיהרען א נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע?

דערויף איז געקומען א ענטפער פון דעם פיהרער פון די נעאָ-סאָציאַליסטען — אַליין א קאַמבאַטאַנט, אַז עס איז גאַנץ מעגליך, אַז מאָרגען וועט די רויגע מעהרהייט פון דער נאַציע העפליך בעטען די זקנים וואָס זיצען ביי דער מאַכט, אַפּצוטרעטען זייער פּלאַץ פאַר מענשען, וואָס זענען וועניגער אָנגעגורצט, נאָר די מעהרהייט מאַכט נישט קיין איבערקעהרענישען, נאָר זי הערשט פּשוט אין נאָמען פון פאָלק.

דומערג פיהלט גאַנץ גוט די ערנסטקייט פון דער לאַגע, ער פערשטעהט, אַז די געוועזענע מלחמה בעטייליגטע שטעלען מיט זיך פאָר די מעהרהייט פון דער נאַציע און אַז ער קאָן געגען דעם ווילען פון די קאַמבאַטאַנטען נישט אָנפיהרען מיט דער רעגירונג. ווען עס איז ענטשטאַנען די פראַגע וועגען דער נויטווענדיגקייט צו ברענגען קרבנות פון פינאַנציעלען כאַראַקטער האָט דומערג איינגעלאַדען צו זיך די פאָרשטעהער פון נאַציאָנאַלען פעראַבאַנד פון די קאַמבאַטאַנטען און זיי ערקלערט, אַז ער האָט בדעה צו רעדוצירען זייערע פּענסיעס, דערביי האָט ער בעמערקט, אַז דעם דאָזיגען פּראָיעקט וועט ער נישט אַדורכפיהרען מיט געוואַלד. אויב די קאַמבאַטאַנטען וועלען נישט מסכים זיין צו דער רעדוקציע וועט ער זיך אָפּזאָגען אין דעמיסיע, דאָס האָט געווירקט און די קאַמבאַטאַנטען זענען איינגעגאַנגען אויפ'ן פאָרשלאַג.

איצט אין אָבער די לאַגע אַנדערש, די קאַמבאַטאַנטען זענען פעסט ענטשלאָסען נישט אָפּצוטרעטען פון זייערע פאָדערונגען און דעם 8. יולי האָבען זיי בעשטימט אַלס דעם לעצטען טערמין. די גאַנצע געזעלשאַפטליכע מיינונג אין פראַנקרייך וואַרט דעריבער אויף דעם דאָזיגען טאָג מיט אומרוהיגקייט, ווייל אין פאַריז קען מען קיינמאָל נישט וויסען מיט וואָס מאַסען אַרויסטרעטונגען אויף די גאַסען קענען זיך פערענדיגען.

טעאדאר הערצל

צו זיין 30-טער יאהרצייט 1904 — 1934

פון בן-ציון גינסבערג

30 יאהר כסדר פייערען יודען אויף דער וועלט דעם אנדענק פון טעאדאר הערצל. אלע יאהר אין גרעסערע מאסען און מיט א טיפערע פיעטעט.

און דאס אליין שוין א בעוויז, אז זיין שאפונג האלט זיך כסדר אין בעפעסטיגען און זאגט עדות פון זיין גרויסקייט און גייסט.

היינט נאך 30 יאהר קאן מען גאר ווייניג צוגעבען צו דער כאראקטעריסטיק פון הערצלס פערזענליכקייט. דערפאר איז וויכטיג נישט בלויז צו רעדען וועגען הערצל, סטראיען זיך אין די פעדערן פון הערצלישען ציוניזם, נאר קענען הערצלען, פערשטעהען זיין ציוניסטישען געדאנקען־גאנג און וועלט־אנשויאונג.

הערצלס אנדענק איז טייער נישט דערפאר, וואס ער האט ענטפלעקט עפעס נייעס פאר און לטובת דעם יודענטום, וואס עס איז אפשר געוועזן ביי פאר דעם יוד אין די מערב־לענדער, איז נישט געוועזן ביי די מזרח — יודען. הערצל האט גארנישט ערפונדען קיין נייעס, נאר געשאפען נייעס יודי בעוועגונג, די ארגאניזאציע און איהרע פארמען.

ער האט בלויז שארפער אקצענטירט דעם דיאגנאז פון דער יודענפראגע, די פאזיגעשטעלט מעהר בולטער פון אנדערע און אויך אין דעם פרט ווייניגער מחדש געווען. ער איז אבער געווען דער ערשטער, וועלכער האט געמאכט פון דער יודענפראגע א אינטערנאציאנאלע פראגע, פאר א ענין, וואס איז נישט בלויז די יודען, נאר אלע פעלקער.

איז טאקע די יודענפראגע געווארען בפרט אין היינטיגען טאג א אינטערנאציאנאלע פראגע, וואס פארנעהמט אלץ מעהר די מוחות פון די פעלקער, נישטא היינט בלויז פראגען פון יודען אין דעם אדער אין א אנדער לאנד, נאר א אלגעמיינע, אינטערנאציאנאלע יודענפראגע.

ווייל מיר זענען א פאלק. א יודען פאלק.

די בעדייטונג און קאנסעקווענץ פון הערצלישען בעטראכטען די יודענפראגע זעהט מען ערשט אמר־בעסטען אין די איצטיגע טעג. אין דער צייט, ווען הערצל האט זיינע געדאנקען ארויסגעזאגט, האט די מעהרהייט פון די יודען און כלל נישט די אינטערנאציאנאלע וועלט פערשטאנען זיינע ווארט וועגען דער יודענפראגע.

* * *

דיין זשעני האט געמאכט פון הערצלען דעם פאליטאניסם, פאנטאסט און אוטאפיסט צום ערשטען מאדערנעם יודישען שטאטסמאן.

היינט האלטען זיך פאר הערצליאנער פאליטיקאניסטען, פאנטאסטען און אוטאפיסטען, וועלכע קענען זיך נישט דערהויבען צו דער מדרגה פון שטאטס־מענער.

הערצלס בעהאנדלונג פון דער יודענפראגע האט איהם דערפיהרט צום געדאנק וועגען דער נויטיגקייט צו שאפען א יודענשטאט. מיט'ן זייגער אין דער האנט האט ער פאראויסגעזאגט די מפלה פון דער טערקיי און בשעת פון אנהויב אן האט ער געזוכט צו בעקומען די אונטערשטיצונג פון ענגלאנד. ער האט דער ערשטער אין דער ציוניסטישער טערמינאלאגיע אנגעהויבען בענוצען ענגלישע בעציהונגען. די קאלאניאל־באנק האט ער געגרינדעט נישט ערגעץ אנדערש נאר אין לאנדאן.

זיצענדיג אין פאריזער „פאלקס בירבאן" האט ער געהאט געלעגענהייט פון האנען אויס גענוי צו אבסערווירן די אינטערנאציאנאלע בעציהונגען און פערשטעהען, ווער עס איז אין אייראפע און ביכולת צו נעהמען אין זיין האנד דאס אינטערנאציאנאלע פראבלעם פון דער יודענפראגע. ער האט געזוכט א אנלעהן פאר דער יודישער זאך אומעטום, ביי אלע מלוכות, אבער פאר דעם מיטעל־פונקט פון די פאליטישע שטרעבונגען פון ציוניזם האט ער אויסגעקליבען ענגלאנד, גלייך ווי ער וואלט יודי מיט א רוח נבואה געפיהלט, אז ענגלאנד וועט ווערען די הערשערין איבער ארץ ישראל.

אין דעם פערגעסען זעהר אפט די אלע, וועלכע האלטען זיך פאר הערצליאנער, גלייך ווי עס פערגעסען אין ארץ־ישראל די טעריטאריאליסטען. וועלכע האלטען זיך נישט פאר קליינע הערצליאנער.

די טעריטאריאליסטען האבען זיך אנגעכאפט אין הערצלען צוליב אוגאנדא, וואס האט פערשאפט די ציוניסטען אזוי פיל עגמת נפש נאר דערפאר, ווייל זיי האבען נישט פערשטאנען דעם גאנצען ענין. גראד אין אוגאנדא־פלאן, וואס א טייל קאנען הערצלען נישט מוחל זיין, האט נישט ווייניגער זיך בעוויזען הערצלס גרויסקייט אלס יודישער שטאטסמאן. אוגאנדא האט געדארפט און געקאנט ווערען נישט בלויז א נאכט־אזיל פאר יודען, אי־ידער זיי קאנען אריינקומען קיין ארץ־ישראל, נאכדעם זיי וואלטען ארויסגעטריבען פון זייערע וואוינונגס־ערטער. דאס האט געקאנט ווערען א קרוין־קאלאניע פון מאנדאט־לאנד ארץ ישראל. ליידער האבען נישט אלע דאס פערשטאנען, מורא האבענדיג אז עס זאל זיך נישט שאפען א קאנקורענץ פאר ארץ ישראל.

וואלטען מיר פערמאגט אוגאנדא, וואלט מען היינט נישט געדארפט זוכען ערטער פאר די דייטשע יודען און פאר אנדערע יודען, וועלכע מוזען אויסוואנדערען. דורך אוגאנדא וואלט לייכטער געווען צו בעקומען ארץ ישראל.

הערצלס אוגאנדא־פלאן איז נישט געווען א בלינדער קאפריז. אדער א אבזאג פון ארץ ישראל. דאס איז געווען בלויז א טייל פון די מיטלען צו לעזען די יודענפראגע און בלויז א סטאציע אויפ'ן וועג צום יודענשטאט. די דאזיגע גלענצענדע שאנס איז אבער ארויסגעלאזט געווארען פון די הענד און איצט ערשט הויבט מען אן בעגרייפען הערצל'ס ווייטען פאליטישען קוק.

נישט קיין לאנד־זוכער איז הערצל געווען. דאס לאנד האט מען נישט געדארפט זוכען (ערשט אויסגעפונען) — ארץ ישראל איז פאר הערצלען געווען דאס ארט פון דער עפענטליך־רעכטליך געזיכערטער היים פאר יודען. ער האט אבער נישט געהאלט זיך אבזאגען פון אנבאט אויף אוגאנדא און הלוואי וואלט מען געווען איהם געפאלגט...

* * *

א איבערקעהרעניש אין איבערן יודישען לעבען האט ארויסגערופען הערצלס שאפונג. די ארגאניזאציע און איהר העכסטער ארגאן, דער קאנגרעס. צום ערשטען מאל אין דער גלות־געשיכטע איז ארויסגעטרעטען דאס וועלט־יודענטום אלס איינהייטליכער פאלקס־קערפער. עס האבען אויפגעהערט אין יודענטום די לאנד־גרענעצען, וואס האבען איבערגעטיילט דאס פאלק אין דייטשע, פראנצויזישע, ענגלישע, אמעריקאנישע און אנדערע יודען.

זיי אלע זענען ווידער געווארען איין פאלק, מיט איין שטרעבונג צו ערלעזונג און בעפרייאונג, בעבען דעם רב האט זיך געשטעלט דער אינטעליגענט, בעבען דעם פאבריקאנט דער ארבייטער. אין אנהויב זענען געווען זעהר א סך געגנער, אבער מיט דער צייט האט הערצל'ס ווערק, בפרט די ציוניסטישע אידעע א דאנק דער בעוועגונג ארומגענומען דעם גרעסטען טייל אין יודענטום און איז געווארען א אינטערנאציאנאלער פאקטאר.

אהן דער ציוניסטישער ארגאניזאציע וואלט נישט געווען די באלפור־דעקלאראציע, הגם זי איז נישט איבערגעגעבען געווארען אויפ'ן אדרעס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, נאר צו באראן ראטשילד. אהן דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, וואלטען מיר ווייטער פערבליבען געטיילט און געשפאלטען אויף לענדער, גרופען, סעקטען, און קלייזלעך. אהן דער ציוניסטישער ארגאניזאציע וואלט נישט געקענט דערגרייכט די גרויסע יודישע פאלקס־אנשטרענגונג, דער הייסער אידעאליזם און פיאנערען־גייסט פון דער אויפבוי־ארבייט אין ארץ־ישראל.

ביי הערצלס קבר—לאמיר זיך שעהמען!

פון ד"ר מיכאל רינגעל

און זיינע „טאגביכער" — אין דעם דאזיגען. ליידער אזוי ווייניג געלעזענעם אוצר פון דער געשיכטע פון די ערשטע יאהרען פון ציוניזם — דערצעהלט הערצל וועגען די אנפאלען. רכילות און שפאט־רעד, וואס האבען זיך אויף איהם א שיט געטאן נאכ'ן ערשיינען פון זיין הויפט־ווערק „דער יודענשטאאט" און מאכט א פאלגענדע איראנישע בעמערקונג:

„ווער עס וויל זיין גערעכט אין 30 יאהר ארום. דער מוז האבען דעם מוט, אז 14 טעג נאך זיין ארויסטריט זאל ער פערשריען ווערען אלס מטורף און חסר דעה".

הערצל'ן האט די געשיכטע געגעבען רעכט שוין נישט לאנג נאך זיין טויט.

זיין אויפפאסונג פון דער יודען־פראגע און די קאנצעפציע פון איהר לעזונג, וואס איז בעקעמפט געווארען פאר זיין לעבען, האט בעת דער וועלט־מלחמה אין א שטייגענדער מאס געוואונען פערשטענדניש ביי די מעכטיגע פון אונזער וועלט און געפונען איהר פערקערפערונג אין דער באלפור־דעקלאראציע און אין דעם היסטארישען דאקומענט פון פעלקער־בונד, וואס שאפט דעם איי־מאנדאט.

די היטלער רעוואלוציע האט איהר געגעבען דעם לעצטען שטאפעל אין יאהר 1933. נאך דעם טראגישען איבערראשונג, מיט וועלכען היטלער האט אראפגעווארפען דאס דייטשע יודענטום אין אבגרונד פון רעכטלאזיגקייט, האט די „יודישע רונדשוי" געדרוקט די עפיגראמאטיש שארפע טעזן און אפאריזמען הערצל'ס אלס לייט־ארטיקלען — פונקט ווי זיי וואלטען היינט געשריבען געווארען מיט הערצל'ס פרישען בלוט.

הערצל האט דער ערשטער אריינגעפיהרט אין די בעגריפען פון דער וועלט פאליטיק דעם בעגריף פון יודישער פאליטיק. פון א גרויסער פאליטיק מיט ווייטע האריזאנטען. ער האט צו שטאטסמענער, וואס האבען רעפרעזענטירט מיליאנען באגנעטען און טויזענדער הארמאטען, גערעדט כמעט ווי „פון מאכט צו מאכט".

און וועגען הערצל'ען קענען מיר זאגען, וואס עס האט וועגען זיך געזאגט דער גרויסער דייטשער קלאסיקער, וועלכער האט בעוואלט זיין „ווענינער געלויבט און מעהר געלעזען".

* * *

עס פערגעהען 30 יאהר, זייט מיר, אכט יונגע סטודענטען, האבען אויפ'ן וויענער באהנהויף דעם ארון מיט זיינע ערדישע רעשטלעך פון דעם וואגאן, וואס האט זי געבראכט פון עדלאך, אראפגעטראגען אויף דער עגלה און שפעטער — פון דער בעשיידענער עגלה אויפ'ן בית־עולם.

און ווען מען האט נאך דער לויה געעפענט זיין צוואה, האט מען געזעהען, אז נישט בלויז דאס האפנונגסלאזע יונגע לעבען, נאר אויך דאס גאנצע גרויסע אייגענטום האט ער געבראכט אויפ'ן מזבח פון זיין פאלק.

ער האט געהאט בלויז איין בקשה: אז נאך זיין טויט זאלען זיינע ביינער איבערגעפיהרט ווערען אין דעם לאנד, וועלכען ער האט ווירקליך געמאכט (פריהער אין נשמה פון פאלק און שפעטער אויף דער געאגראפישער קארטע) פאר א נאציאנאל־יודישע היים, אליין און דורך זיינע תלמידים.

עס זענען אריבער 10 יאהר ביז'ן אויסברוך פון דער מלחמה און ווייטער 10 יאהר, וועלכע האבען געזעהען די באלפור־דעקלאראציע, סאן־רעמא און דעם יוד סאמיועל אלס נציב־העליון און דער אויפבליה פון יודישען ארץ־ישראל.

און עס זענען א דריט מאל אוועק 10 לאנגע יאהר און היינט האבען מיר „שלשים", אבער נישט אין טעג, נאר אין... יאהרען.

זייט 7 יאהר בעשליסען ציוניסטישע קאנגרעסען, אז מען דארף דעם ווילען פון פיהרער מקיים זיין. דעלעגאטען מאהנען ביי דער עקזעקוטיווע, אינטערפעלירען זי.

פארוואס האט די עקזעקוטיווע נישט אויסגעפיהרט דעם בעשיידענעם וואונש פון שעפער פון אונזער בעוועגונג? פארוואס זענען אין א"י שוין געבראכט געווארען צו קבורה נארדוי און פינסקער און אחד־העם און מאצקי'ן? און דער טיטאן הערצל האט אין משך פון 30 יאהר נישט געקענט זיך דערווארטען, אז עס זאל אפגעצאהלט ווערען דער עהרען־חוב דורך די עפיגאנען, וואס האבען פארנומען זיין ארט.

* * *

און ווי פערהאלטען מיר זיך לגבי דעם סאמע אנדענק פון הערצל'ן, לגבי זיין וואונש, וואס קומט צו אונז פון זיין קבר?

אויף דעם לעצטען קאנגרעס האט דער שרייבער פון די שורות צום דריטען מאל בעריהרט די דאזיגע פראגע. ער האט זיך נישט בעגנוגנט מיט אויסגעדראשענע בערוהיגענדע פראזען, נאר דורכגעפיהרט א קלארען און נישט־צוויידייטיגען בעשלוס.

דער 16־טער קאנגרעס בעשליסט, אז ביז פריהלינג 1934 און שפעטסטענס פאר כ' תמוז 1933. ד. ה. פארן 30־טען יאהרצייט זאלען די ביינער פון טעאדאר הערצל אריבערגעפיהרט ווערען קיין א"י און קענענדיג די אונטערערדיגע הינדערנישען, וואס עקזיסטירען אין געוויסע קרייזען געגען דעם דאזיגען געדאנק, האט דער קאנגרעס געוועהלט א קאמיסיע, וואס האט געדארפט בעוואכען די אויספיהרונג פון דעם בעשלוס.

און עס איז ווידער אריבער דער פריהלינג 1934. עס איז צום ערשטען מאל קיין ירושלים בערופען געווארען דער אקציאנס־קאמיטעט — און די פראגע איז צומאל לפנים־ווענען נישט געשטעלט געווארען אויפן סדר־היום.

און עס געהט פארביי כ' תמוז, שוין צום דרייסיגסטען מאל, און די עקזעקוטיווע „שטודירט די פראגע", בעשליסט כלומרשט די שאפונג פון א מאוזאלעאום — און ווערט זאמלען פאנדען.

א מפירושער בעשלוס פון קאנגרעס איז ווידער געבליבען נישט אויסגעפיהרט. דער וואונש פון מיליאנען איז געבליבען איגנארירט.

עס איז א חרפה דאס, וואס געשעהט!

די לעצטע בעגלייט־ריטער פון הערצל'ס סביבה אין ווין און ניו־יארק, אין פוילען און דייטשלאנד און — ירושלים שטורמען די עקזעקוטיווע, דערווייל אהן ערפאלג און אהן אבקלאנג.

די עקזעקוטיווע שטודירט די פראגע. דרייסיג יאהר נאכ'ן טויט פון שעפער פון ציוניזם און גרינדער פון דער ארגאניזאציע!

* * *

היינט, אין 30־טען יאהרטאג, מוזען מיר, שטעהענדיג איבער הערצל'ס קבר, פייערליך און מיט'ן גאנצען נאכדרוק אויסרופען, אז מיר וועלען נישט לאזען, אז הערצל'ס ביינער זאלען ווייטער ליגען אין דער היטלעריזירטער אנטיסעמיטישער שטאדט און זאלען נאך אפשר זיין אויסגעשטעלט אויף פערשוועכונג!

ביז פריהלינג 1935 מוזען די ביינער איבערגעפיהרט ווערען קיין א"י.

דאס וועט דאך מסתמא נישט זיין שווערער, ווי די אריבערפיהרונג פון פינסקער'ס רעשטלעך פון אונטער דעם סאוויעטישען רעושים, וואס איז דורכגעפיהרט געווארען דורך א איין־איינציגען מענש אהן בעשלוסען פון קאנגרעסען און אהן — שטודיען פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע.

אין דרייסיגסטען יאהרצייט־טאג, אין אנבליק פון הערצל'ען, פלאמט אונז דאס פנים פון חרפה!

קלאנג-קינא-טעאטער
„ROXY"
20 נארוטאוויטשא 20

א נייעס
אין דער פילם-פראדוקציע!!
א פילם, וואס יעדער איינציגער יוד מוז עם זעהען!
ריזען ערפאלג! לעצטע טעג!
היינט, דינסטאג, ד. 3 יולי ווידערהאלונג
פון דער פרעמיערע
זאב זשאבאטינסקי
רעדט צום ערשטען מאל אויף פילם-עקראן
גרויסע אילוסטרירטע פילם-רעדע אויף יודיש א. ג.
לאזט אריין יידען
קיין ארץ-ישראל
דער פילם איז רייך אילוסטרירט מיט פערשידענע מאפען, סיגנען, ארץ-ישראל-בילדער, לאנדשאפטען
ווי אויך פיל היסטארישע דאקומענטען.
פרייזען פון 54 גר.
היינט, זונטאג פון 3 נאכמיטאג.
אנהייב טעגליך פון 6, 7.30, 9 און 10.30.

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

לעגאליזירען די נישט-רעגיס-טרירטע האנדווערקער-ווארשטאטען

ווי מיר האבען שוין בעריכטעט איז פארגע-קומען א זיצונג פון האנדווערקער-פארשטעהער, גע-זעלשאפטליכע אינסטיטוציעס און געזעלשאפטליכע טוער וועגן דער דראהענדער סכנה, וואס ענטשטעהט פאר'ן יודישען האנדווערק צוליב די טויזענדער נישט-רעגיסטרירטע יודישע האנדווערקער-ווארשטא-טען וועלכע ס'דראהט געשלאסען צו ווערען. אין צוזאמענהאנג דערמיט וואס די נאוועלע צום אינדו-סטריע-געזעץ גופא האט אריין אין קראפט.

די נאוועלע הויבט אן חל צו זיין פון 10 יולי, די נאוועלע זעהט פאר, אז אהן האנדווערקער-קארטען וועט מען בשום אופן נישט קענען פיהרען קיין האנדווערקער-ווארשטאט.

אלע האנדווערקער וועלכע פיהרען זייערע ווארשטאטען פאר'ן 15. דעצעמבער 1927 קענען בעקומען האנדווערקער-קארטען אויב זיי וועלען זיך וועגען דעם ווענדען ביז'ן 31. דעצעמבער 1934, פון 1. יאנואר 1935 וועט מען שליסען אלע האנדווערקער-ווארשטאטען, וועלכע וועלען די האנדווערקער-קאר-טען נישט בעזיצען.

אויסערדעם איז נאך מעגליך צו בעקומען האנד-ווערקער-קארטען אויף „אבאנדע‟ אופן אויך פאר אזעלכע האנדווערקער, וועלכע פיהרען נאך נישט אזוי לאנג זייערע ווארשטאטען.

אין לאדז און אין דער לאדזער ווארעוואדסטווע זענען פאראן טויזענדער און טויזענדער יודישע אוי-געריכטעטע אומלעגאלע האנדווערקער-ווארשטא-טען, די פראפארציע צווישען די רעגיסטרירטע נישט יודישע און יודישע האנדווערקער-אונטערנעה-מונגען ווערט וואס אמאל קלענער לטובה פאר דער יודישער מלאכה, באך ערגער איז אין דעם ענין פון יודישע האנדווערקער-געזעלען און לערן-יונגע לעך וואס גיט די פערספעקטיוו, אז די יודישע מלאכה זאל איבגאנצען אויסגערונען.

דאס קומט פאר אין דער צייט ווען די פראגע פון איבערשיכטען די יודישע מאסען פון איבעריגע רעו אין פראדוקטיווע ארבייט — צו מלאכה, איז דאס ברענענדסטע פראבלעם ביי יודען.

מ'קען נישט און מ'טאר נישט זיך גלייכגילטיג צוקוקען צו דעם, אז די יודישע מלאכה זאל אונטער-גהען און טויזענדער יודישע פראדוקטיווע עלעמענ-טען זאלען פארלירען זייערע עקזיסטענץ, ווען אפילו דאס זאל אנריהרען די אינטערעסען פון געוויסע יחידים (דא איז עס בשום אופן נישט דער פאל) און ס'איז באר איינגערעדטע זאך.

די ערשטע איין דער ענין פון לעגאליזירען די טויזענדער יודישע האנדווערקער-ווארשטאטען גע-וואוירען א יודיש געזעלשאפטליכער ענין און איז איי-בערגענומען געווארען דורך געזעלשאפטליכע איני-סטיטוציעס און יחידים, וועלכע פיהלען אויף זיך די פאראנטווארטליכקייט פאר דער נאהענטער און ווייטערער צוקונפט פון די יודישע מאסען.

דער ערשטער שריט איז געמאכט געווארען, ס'איז געשאפען געווארען די אינסטאנץ, וועלכע דארף אנהויבען אנ'אינטענסיווע טעטיגקייט אויף דעם געביט, ס'טאר אבער נישט בלייבען נאר ביי דער התחלה, די צייט איז פערהעלטנישמעסיג קורץ און די ארבייט איז אנ'אנגעהויבער גרויסע און וויכ-טיגע, זי מוז באלד אנגעהויבען ווערען און געפיהרט ווערען אין ברייטסטען פערנעהם, דערביי טאר בשום אופן נישט געמאכט ווערען קיין אונטערשיד צווישען די האנדווערקער, וועלכע האבען זייערע ווארשטאר-טען זייט פאר דעצעמבער 1927 און די וועלכע האבען שפעטער זייערע האנדווערקער-אונטערנעהמונ-גען געגרינדעט און פיהרען זיי ווייטער סאליד און ערליך, איז דאס אימיצען געפעלען אדער נישט, מעג דאס אימיצען זיין אויף דער האנד אין איצטי-גען מאמענט אדער נישט — דאס שפילט נישט קיין ראל, ס'האנדעלט זיך וועגען א גרויסער פאלקס זאך וועגען נישט לאזען איבגאנצען אונטערגעהען אזא וויכטיגער צווייג פון דער יודישער ווירטשאפט, ווי ס'איז די יודישע מלאכה און דא מוזען אלע פער-זענליכע אינטערעסען אדער אנדערע מאטיווען, ווע-גען וועלכע מ'קען אפילו דיסקוטירען, אוועקגע-שטעלט ווערען אן א זייט.

י. דאגקין.

קאנפערענץ פון קליינהענדלער אין דער פינאנץ-קאמער

וועגען אויסמעסטען דעם הכנסה-שטייער

ווי מ'מיילט אונז מיט פון צענטראלען קליינ-הענדלער-פעראן, פאמארסקא 15, איז אין דער פערגאנגענע וואך פארגעקומען אין דער פינאנץ-קאמער א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, אויף וועלכע ס'איז בעשלאסען געווארען, אז ביים היי-יעהריגען אויס-מעסטען דעם הכנסה-שטייער וועלען זאל זיין די פאר א יאהרען איינגעארבייטע סטאנוקעס.

שוידערליכע לאגע פון די יוד. וועבער-כאלופניקעס אין לאדז

אין לעצטען נומער „דאס ווירטשאפטליכע לעבען‟ (וואס ווערט ארויסגעגעבען דורך דעם עקא-נאמיש-סטאטיסטישען ביורא ביים „צעקאבע‟) איז ערשינען אנ'אבהאנדלונג פון א. וואך וועגען „יודי-שע כאלופניקעס אין דער לאדזער וועבעריי‟. די אויספיהרונגען פון מחבר שטיצען זיך אויף דער אנקעטע, וואס איז דורכ'ן „דזשאינט‟ דורכגעפירט געווארען צווישען די יודישע וועבער-כאלופניקעס אין לאדז אין יאהר 1931.

לויט דער פאלקסצעהלונג פון 1921 זענען אין לאדז געווען 3305 פערזאן, וואס האבען זיך פערנומען מיט כאלופניקעס-וועבעריי, דערונטער 58 פראצ. יודען.

צוליב דער קאנקורענץ מצד די פאבריקען איז די כאלופניקעס-אינדוסטריע בעגרעניצט געווא-רען צו דער אויסארבייטונג פון די ארטיקלען, וואס ווערען נאך היינט פראדוצירט אויף האנד-שטולען, ווי למשל טיכער, גאבעלינען פלוש א.ד.גל.

די כאלופניקעס-ארבייט טראגט א סעזאן-כאראקטער. אין 1930 האט דער כאלופניק גע-ארבייט דורכשניטליך נישט מעהר ווי 4–7 חדשים און אין 1931 איז דער סעזאן געווען נאך א קירצערער.

די לאגע פון די יודישע וועבער-כאלופניקעס איז אומפערגלייך ערגער ווי די לאגע פון די ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע. דער ארבייטס-טאג פון כאלופניק דויערט דורכשניטליך מעהר ווי 12 שעה. כמעט 60 פראצענט ארבייט מעהר ווי 14 שעה א מעת-לעת און 30 פראצ. — מעהר ווי 16 שעה! דערביי זענען די פערדינסטען פון די כאלופניקעס בעדייטענד נידעריגער ווי די געשטפערכענדע שכירות פון די פאבריק-ארבייטער. 74 פראצ. כאלופניקעס פערדינען העכסטענס 30 זל. א וואך, און העכער א דריטעל פון זיי פער-דינט נישט אפילו קיין 20 זל. וועכענטליך. אויב מען זאל נעמען אין אכט דעם ארבייטס-טאג פון כאלופניק, וועט אויסקומען, אז פאר אנ'ארבייטס-שעה פערדינט ער נישט מעהר ווי 36 פראצ. פון דער שכירות פון א פאבריק-וועבער. מען דארף דערביי געדענקען, אז דער כאלופניק האלט געוועהנליך אויס א צאהלרייכע משפחה, אזוי, אז אויף איין משפחה-גליד פאלט אויס אין דורכשניט פון 4 ביז 6 זל. א וואך.

די כאלופניקעס קלאגען זיך אין דער אנ-קעטע, דאס הגם זיי האבען זיך שוין לאנג אויס-געלערנט מעכאנישע ארבייט, קענען זיי אבער נישט בעקומען קיין ארבייט אין פאבריק.

דער מחבר קומט צו דער מסקנה, אז א גע-וויסען אויסוועג פון דער לאגע וואלט מען דער-גרייכט, דורך שאפען פראדוציר-קאאפעראטיווען. אזעלכע קאאפעראטיווען וואלטען זיך אבער געקענט פערנעמען בלויז מיט דער פראדוקציע פון ספעציעלע ארטיקלען, למשל גאבעלינען. אין אנ-דערע צווייגען וואלטען זיי נישט אויסגעהאלטען די קאנקורענץ פון די פאבריקען, וועלכע האבען אין זייער רשות א ריזיגען טעכנישען און האנ-דעלס-אפאראט.

דער אויטאר פון ארטיקעל פיהרט אויס, אז דאס פראבלעם פון די כאלופניקעס קען ראדיקאל געלעזט ווערען בלויז צוזאמען מיט דער לעזונג פון ארבייטסלאזיגקייט-פראבלעם.

פערקלענערען דעם סטעמפעל-אפצאהל אויף ביטעס

ענדערען דאס געזעץ וועגען שילדען - שטייערן, שאפען נאך אנ'אפעלאציע-קאמיסיע

פאדערען די קליינהענדלער-פעראיינען

אין צענטראלען קליינהענדלער פעראיין, פא-מארסקא 15 איז די וואך אויף די וועכענטליכע פערזאמלונגען ארומגערעדט געווארען די פראגע וועגען שילדען שטייער.

די לאדזער האנדעלס-קאמער, אויף דער אינ-טערווענץ פון די קליינהענדלער-פארשטעהער, האט אונטערגענומען שריט צו מילדערען און ענדערן אויף וואס פאר א אופן ס'זאל נישט זיין דאס גע-זעץ וועגען שילדען שטייער, וואס פאר א פעולה דאס וועט האבען ווייסען מיר נישט, יעדענפאל דארפען אלע קליינהענדלער, וועלכע די מאטער-יעלע לאגע דערלויבט נישט דעם שטייער צו בא צאהלען, אפגעבען גוט מאטיווירטע ביטעס סיי פון מאטעריעלישען און סיי פון רעכטליכען שטאנ-פונקט. דער מאגיסטראט פיהרט אדורך קאנטראלעס אין יעדען פאל.

דער צענטראלער קליינהענדלער פעראיין, פאמארסקא 15 האט זיך געווענדעט צו דער לא-דזשער האנדעלס-קאמער מיט א מעמאריאל וועגען פערקלענערן דעם סטעמפעל-אפצאהל פון ביטעס און רעקורסען.

אין מעמאריאל ווערט געזאגט, אז די שטיי-ער-אמטען פאדערן פון יעדער ארם ביטע א מארקע פאר 3,30 מעג זיך האנדלען וועגען די קלענסטע סומע.

אין מעמאריאל ווערט פארגעלעגט אלע ארט ביטעס ביז 50 זל. זאלען זיין בעפרייט פון אפ-צאהל, ביז 100–50 גראשען אפצאהל, איבער 100–2 זל. אפצאהל, איבער 300–3 זל. אפצאהל. ביטעס אין וועלכע דער פעטענט בעט בעפרייען פון צאהלען שטייערן, זאלען אינגאנצען זיין פריי פון אפצאהל.

ווייטער איז ארומגערעדט געווארען די פראגע וועגען די אפעלאציאנס-קאמיסיעס.

ווי ס'איז שוין אויפגעקלערט געווארען, ווע-רען סקאסירט די שאצונגס-קאמיסיעס, אלע רעקור-סען וועלען בעטראכט ווערען, נאר דורך דער איינ-ציגער, אויף אלע 12 שטייער-אמטען, אפעלאציע-קאמיסיע, אין צוזאמענהאנג מיט דעם און ארויס-גייענדיג פון שטאנדפונקט, אז די קאמיסיע וועט זיין צופיל בעלאדען מיט ארבייט און וועט נישט זיין אומשטאנד גענויגענד צו בעטראכטען די רעקור-סען איז די האנדעלס-קאמער ארויסגעטרעטען מיט א פראיעקט, אז אויף דער שטאט לאדז זאלען זיין טעטיג 2 אפעלאציע-קאמיסיעס.

סוחרים פון פאטאגראפיסטען-בראנזשע

בעקלאגען זיך אויף די פאטאגראפיס-טען, וועלכע פערנעהמען זיך מיט האנדעל

די סוחרים פון דער פאטאגראפיסטען בראנזשע האבען זיך געווענדעט צו דער האנדווערקער-קאמער מיט אנ'אנקלאגע אויף בעזונדערע פראפעסיאנעלע פאטאגראפיסטען. וועלכע פערנעהמען זיך אויך מיט פערקויפען קלישעס, ראלקעס און אפילו אפאראטען, די סוחרים האלטען, אז די פאטאגראפיסטען-האנד-ווערקער ברענגען דערמיט שאדען זייערע אינטע-רעסען.

כדי צו רעגולירען דעם דאזיגען ענין איז בעכ-טען פארגעקומען אין דער האנדווערקער-קאמער א זיצונג פון פארשטעהער פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען פון פאטאגראפיסטען-צעך.

אקציע צו נאוועליזירען די פערזיכערונגס-פארשריפטען

ווערט געפיהרט דורך דער לאדזער האנדווערקער-קאמער

די האנדווערקער-קאמער האט ארויסגעשיקט א ביישם צירקולאר צו אלע צעכען און ארגאניזאציעס, אין וועלכער ס'ווערט מיטגעטיילט, אז די פראגע פון די סאציאלע בעלאסטונגען און אדמיניסטראטיווע פארמאליסטיק אין די אינסטיטוציע פון סאציאלער פערזיכערונג איז ווייטער אקטועל.

צוליב דעם פאדערט אויף די האנדווערקער-קאמער אלע צעכען און אלע האנדווערקער-ארגאני-זאציעס צו זאמלען אלערליי אנקלאגעס און רעקור-סען פון די האנדווערקער אויף דעם געביט, ווי אויך אלע שטראף-באקאזען. דאס מאטעריאל דארף תיכף איבערגעשיקט ווערען אין דער האנדווערקער-קאמער. מ'דארף אויך מיטטיילען דער האנדווערקער-קאמער וועגען יעדען פאל פון נישט ענטשפרעכענדע בע-האנדלען די האנדווערקער-אונטערנעהמונגען דורך די „אובעזפיעטשאלניעס‟.

די האנדווערקער-קאמער בעטאנט, אז די דאזי-גע אקציע צילט צו נאוועליזירען די פערזיכערונגס-פארשריפטען און בעריכטיגען די פאסטולאטען פון די האנדווערקער.

10 ראטמענער אין דער נייער האנדווערקער-קאמער

וועלען נאמינירט ווערען אין די נאהענטסטע טעג

ווי מיר האבען שוין איבערגעגעבען וועלען אין דער לאדזער האנדווערקער-קאמער נישט פאר-קומען קיין וואהלען, ווייל ס'איז אנערקענט געווארען פאר גילטיג איין בשותפותדיגע ליסטע פון קריסטלי-כע און יודישע האנדווערקער, אזוי אז די ליסטע ווערט בעטראכט אלס געוועהלטע, אויף דער ליסטע זענען געוועהלט געווארען 10 קריסטליכע און 5 יו-דישע האנדווערקער, די איבעריגע 10 ראטמענער וועלען באמינירט ווערען דורכ'ן האנדעלס- און אינ-דוסטריע-מיניסטער.

די לאדזער האנדווערקער-קאמער ערווארט די נאמינאציע פון די 10 ראטמענער שוין אין די נאהענטסטע טעג, אויב דאס וועט געשעהען, וועט די נייע קאמער תיכף צוזאמענגערופען ווערען, ס'וועט זיך קאנסטיטואירען דאס פרעזידיום און ס'וועט געוועהלט ווערען א דירעקטאר פון דער קאמער, דער אמט ווערט איצט פערטרעטען דורך ד"ר קאר-צענבאגען.

פון די צאהל באמינירטע וועלען 7 זיין האנד-ווערקער און 3 איבטעליגענטען.

עטליכע לאדזער שטייער-אמטען

ווענדען נישט אן די אנערקענטע הנחות פאר האנדווערקער

איבטערוועניע פון דער האנדווערקער-קאמער

א גרויסע אונצופרידענהייט האט ארויסגערופען אין די האנדווערקער-קרייזען די ידיעה, אז עטליכע שטייער-אמטען אין לאדז און אויך אין עטליכע פאוו-יאטען פון דער לאדזער ווארעוואדסטווע ווענדען נישט אן די שטייער-הנחות, וועלכע זענען אנערקענט געווארען פאר די האנדווערקער, קודם-כל אין אומ-זאץ-שטייער, די האנדווערקער-קאמער האט בעקומען וועגען דעם ענין פיל אנקלאגען פון בעזונדערע האנדווערקער, די אלע אנקלאגען זענען בעגריב-דעט, ווייל כמעט אלע קלאגען פון האנדווערקער, וועל-כע ארבייטען אליין אין זייערע ווארשטאטען, אדער מיט איין הילפס-קראפט, אלזא פון אזעלכע, וועלכע זענען בעפרייט צו צאהלען אומזאץ-שטייער, אזעלכע האנדווערקער ווארשטאטען, וועלכע בעזיצען האנד-ווערקער-קארטען, דארף מען נישט אויסמעסטען קיין אומזאץ-שטייער, ווייל זיי צאהלען 21 זל. 60 גרא-שען „ריטשאלט‟.

אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער האנדלונג פון די שטייער-אמטען האט די האנדווערקער-קאמער אנגעהויבען א רייה אינטערווענצען, אז די הנחות פאר די האנדווערקער זאלען אנגעווענדעט ווערען.

ס'וואלט כדאי געווען, אז די פינאנץ-קאמער זאל ארויסגעבען צו די פינאנץ-אמטען א נייעם ציר-קולאר וועגען די הנחות פאר האנדווערקער ביים אויסמעסטען דעם אומזאץ-שטייער.

קאנפערענץ אין צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין

פון אלע אנגעשלאסענע אפטיילונגען און סעקציעס

היינט קומט פאר אין דער קליינהענדלער צענטראלע, פאמארסקא 15, א קאנפערענץ פון אלע פעראיינען-אפטיילונגען, עקספאזיטורען און סעקציעס אנגעשלאסען אין דעם פעראיין. אויפ'ן טאג-ארדנונג צווישען זעהר אקטועלע פראגען געפינען זיך: פערגרעסערן דעם פעראיינס-לאקאל, האנדעלס-שעה'ן, האנדעלס-קאמער, שילדען-שטייער א. א.

Dr. med.
B. Robinzon
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעהמט אן פון 2.30 ביז 3.30 נאכמיטאג און פון 10 פריה אין פאדעמביע – Willa Miller

נייער פאלקסבלאט

דאָס לאָדזשער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג כ — 3 — תמוז תרצד

יולי

זון-אויפגאַנג 3.17
זון-אונטערגאַנג 8.01

באנקראט פוז צוויי אקצ. געזעלשאפטעז

די פירמעס „לודוויק גייער” און י. קעסטענבערג

זענעז ערקלערט געווארעז פאר באנקראט

נעכטען איז אויפן אייגענעם סעדלאַנג דער־קלעהרט געוואָרען אלס באַנקראָט די פירמע „לודוויק גייער”, וואָס האָט עקזיסטירט 105 יאָהר.

דער בילאַנס איז בעשלאָסען געוואָרען מיט דער סומע 48,718,182 זלאָטעס.

אלס קוראַטאָר איז בעשטימט געוואָרען דער ה' וועגדזשיצאַלסקי און אַלס ריכטער-קאָמיסאַר דער ה' אָסקאַר גראָס.

* * * *

נעכטען איז אויך ערקלעהרט געוואָרען א „אופאַדלאַשטש” דער אקציען-געזעלשאפט י. קעסטענבערג, דאָס איז שוין דער צווייטער באנקראָט פון דער דאָזיגער פירמע.

* * * *

נעכטען האָט זיך פערשפרייט א קלאַנג, אז צוליב דער ערקלעהרונג פון „אופאַדלאַשטש” דער אקצ. געזעלשאפט ל. גייער, האָט דער מיטאיי־גענטער פון דער פירמע ראָבערט גייער, געלעגט זיין מאַנדאַט אַלס פרעזעס פון דער לאָדזשער האַנ־דעלס-קאַמער.

דער שטרייק פוז די סעזאן - ארבייטער

די נעכטיגע האנפערענץ האט נישט געגעבעז קייז רעזולטאט

נישט איינגעגעבענע דעמאנסטראציע

(2) נעכטען איז אין קריין-אַרבייטס-אינספעק־טאָראַט, אונטערן פאָרזיץ פון אינספעקטאָר וויזשי־קאָווסקי פאָרגעקומען די קאָנפערענץ פון די פאַר־שטייער: פון די סעזאָן-אַרבייטער, פון דער שטאָט פערוואַלטונג און פונ'ם אַרבייטס-פאָנד, וועגען ליק־ווידירען דעם איצטיגען שטרייק.

די פאָרשטייער פון דער שטאָט-פערוואַלטונג האָבען דערקלעהרט, אז זיי זענען גרייט אונטער־צושרייבען א קאָלעקטיוון אָפמאַך, אָבער נאָר אויף די ביז-איצטיגע יסודות, אַנווייזענדיג, אז די לוינען קאָנען נישט געהעכערט ווערען מחמת דעם מאַנגעל אין די נויטיגע פאָנדען. מסכים זענען זיי נאָר געווען אויף ארויסגעבען די ארבייטער בחנם־דיגע צופאָהר בילעטען (אויפ'ן טראַמוויי) צו די ערטער, וואו עס ווערט געאַרבייט, און צו פאַר־זיכערען, אז די דעלעגאַטען וועלען נישט דער ווייטערט ווערען.

אזוי ווי די הויפט-פאָדערונגען פון די אַר־בייטער, מ'זאָל זיי העכערען דעם טאָג-לוין זענען נישט בענומען געוואָרען אין בעטראַכט. האָט די נעכטיגע קאָנפערענץ, נאָך עטליכע שעה אונטער־האַנדלען צו גאָרנישט געבראַכט.

די ארבייטער-פאָרשטעהער זענען זיך פו־נאַנדערגעגאַנגען מיט דער אַנקינדיגונג פון א פער־שאַרפטען שטרייק.

איצט איז שוין נישטאָ קיין האָפענונג, אז דער שטרייק וועט שנעל ליקווידירט ווערען.

* * *

(א) נעכטען דעם 2 יולי ה. י. האָבען די שטרייקענדע סעזאָן-ארבייטער, אין דער צאָהל פון 500 מאַן, — זיך בעמיהט צו דעמאָנסטרירען אין דער ריכטונג צו פיעטריקאָווער גאַס.

דער אויפאָדערונג פון דער פאָליציי זיך פונאַנדערצוגיין האָבען די דעמאָנסטראַנטען נישט געפאָלגט, און אָנגענומען אַנ'אגרעסיווע שטעלונג. מחמת דעם איז די פאָליציי געווען געצוואונגען פונאַנדערצוטרייבען.

יודעז געדענקט!

היטלערישע באנדעס פייניגעז אייערע ברידער אין דייטשלאנד

אייער געוועהר געגען זיי איז באיקאט אויף סחורות פון דייטשלאנד!

דער ווינטער=סעזאז איז דער טעקסטיל - אינדוסטריע

האט זיך אנגעהויבעז מיט א גרויסער פערשפעטיגונג

(אג) די לאָדזשער לויהן פאַרבערייען זענען היינטיגע וואָך שוין צוגעטרעטען צו דער ווינטער פראָדוקציע, ווי בעוואוסט האָט זיך דער סעזאָן דאָסמאָל שטאַרק פערשפעטיגט, ווייל בכלל האָט זיך דער ווינטער סעזאָן אין דער טעקסטיל אינ־דוסטריע דאָס יאָהר פערשפעטיגט. קורם-כל האָבען אָנגעהויבען צו אַרבייטען די אָפטיילונגען פון וואָל פאַרבעריי, ווייל דאָס איז א פאַרברייטונג צו דער הויפט פראָדוקציע. די פאַבריקאַנטען דערוואַרטען ספּערען ווייזען אָן, אז דער סעזאָן אין דער פאַר־בען אינדוסטריע וועט זיין נישט קיין זיכערער, געוועהנליך ווייסען די פאַבריקאַנטען, ביים אָנהויב פון סעזאָן, וועלכע אַרטיקלען עס וועלען געהען. היי-יאָהר אָבער ווייסען נאָך נישט די פאַבריקאַנ־טען וועלכע אַרטיקלען צו פּראָדוצירען. זיי אַרביי־טען דעריבער דערווייל אַזעלכע אַרטיקלען, וועלכע זענען אינגאַנצען אומאָפהענגיג פון דער מאָדע. צו די דאָזיגע אַרטיקלען געהערען אין דער ערשטער רייהע אַרטיקלען אויף מענער אַנצוגען, בכלל ווערט אָפגעמאַכט, אז די פּראָדוקציע אין דער פאַרבעריי־אינדוסטריע איז געפאַלען אין פערגלייך מיטן פער־גאַנגענעם יאָהר אויף 50 פּראָצענט. עס דאַרף בא־טאָנט ווערען, אז די פאַרבער זענען זעהר פעסי־מיסטיש געשטימט בנוגע דעם איצטיגען ווינטער סעזאָן.

אין די פריהערדיגע יאָהרען האָט זיך גע־וועהנליך אין דער צייט שוין אָנגעהויבען דער האַנדעל מיט פערטיגע סחורות און היי-יאָהר מאַכט מען ערשט די פאַרברייטונגען צו דעם סעזאָן.

פון דער אַנדערער זייט ווייסט מען אָבער, אז צוליב דעם, וואָס די פרייזען אויף די לאַגער־ווירטשאַפטליכע אַרטיקלען זענען לעצטענס געשטי־גען, איז צו ערוואַרטען, אז די קויף-קראַפט פון דער דאָרפישער בעפעלקערונג וועט זיך פערבע־סערען און דאָס וועט האָבען א ווירקונג אויפן טעקסטיל מאַרק.

אפטייקעז

היינטיגע נאכט-דיזשורעז

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ש. יאַנקע־לעוויטש (אַלטער מאַרק 9), ל. שטעקעל (לימאַ־נאָווסקיעגאָ 37), ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 6), ס. האַמבורג (גלובנאַ 50), ל. פּאַוולאָווסקי (פּעטריק. 307), א. פיאָטראָווסקי (פּאָמאָרסקא 91).

די פערוואלטונג פוז דער 1=טער קאאפעראטיוו- שולע

מעלדעט, דאָס דער סעקרעטאַריאַט האָט זיך אי־בערטראָגען פון וואָלטשאַנסקאַ 10 אין אייגענעם לאָקאַל פּילסודסקיעגאָ 62.

DR. MED. H. LUBICZ

פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנק.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאַנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל.

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93

ספּעציאַליסט

פאַר מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג.
סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען
נאָכמיטאָג פון 8–11 און פון 5–8 אָוונד.

רעפּרעזענטאַנץ-טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי” ציגעל-גאַס 27 טעל. 112-25

פּאַזיטיוו לעצטע וואָך ◆ געזעגענונגס-פאָרשטעלונגען פון

אלעקסאנדער גראנאך

היינט דינסטאַג 9.30 אָוונט צום געזעגענען זיך א מתּנה דעם לאָדזשער טעאַטער-עולם

גרויסע הנחה=פארשטעלונג

אַלע בילעטען אין פּאַרטער 1 זל. גאַלעריע 45 גר.

„די געלע לאטע”

אַקטועלע צייט-פּיעסע אין 4 אַקטען פון ד"ר פרידריך וואָלף (אויטאָר פון „ציאַנקאַלי”).

בילעטען צו בעקומען איז קאַסע פון טעאַטער.

ער איז נישט קייז אם

אוז דאך איז ביי איהם די ברוסט נישט איז ארדענונג

(א) צו משה פּשיטיצקי אין זאַקען־געשעפט אויף אַנדראַכאָווא 2 איז דעם 15. נאָוועמבער פ. י. געקומען א פרוי.

קויפען זאַקען איז זי געקומען...

געקליבען אהין, געקליבען אהער, גאַרנישט אויסגעקליבען, און איז אוועק — ווי איבער זאָגט: „געבען די זאַקען”...

מילא, עס טרעפען אזעלכע זאַכען!

ווי האָט עס געזאָגט יענער אלטער ליטוואַק: „אָרום און אַרום איז גוט נישט־גוט, אָבער אין דער זקן־בראָנזע איז נאָך ערגער ביט גוט!..”

איז שוין פּשיטיצקי גוט געוואוינט צו אזעל־כע קונה'טעס, וואָס פערדרייען א קאָפּ בחנם און גייען אַוועק מיט גאָרנישט.

אז ער האָט זיך אָבער געכאַפּט, דאָס איהם פעהלט אויפ'ן טיש א פּעקעל זאַקען, האָט ער א הויב געטאָן די פּיס, און זיך געלאָזט לויפען נאָ־כיאָגען די סוחר'טע.

לויפט אזוי די פליגקע סוחר'טע, און פּשי־טיצקי יאָגט זי נאָך, ווי א טראַנסאַטלאַנטישער אַעראָ־פּלאַן א שטייגער...

הכלל, וואָס טוט גאָט?

הערט־זשע די מעשה ביז'ן סוף:

מאַכט גאָט אזוי, אז די סוחר'טע פערשטע־פּערט זיך מיט איהר ברוסט (לא עליכם) אין א האַ־קען פון א רעגען־רעהר. די בלוזקע (לא עליכם, נאָך אַמאָל) די בלוזקע פּלאַצט אויף און פון אינער־ווייניג טוט א שיט מיט זאַקען, מיט קאַמען, מיט שאר ירקות און מיט אַנדערע גאַלאַנטעריע-אַרטיק־לען.

פּעפער איז א הובד, זאָג איך איך...

און וואָס לאָזט זיך אויס?

עס לאָזט זיך אויס גאָר פּשוט, אז די סוחר'־טע מיט'ן גרויסען ביוסט — לא עליכם — איז גאָר קיין סוחר'טע נישט, נאָר זי איז אַנ'איבערגעטוּ־נער, פערשטעלטער „ער”, דער 34־יאָהריגער בעק־קאַנטער גנב סטעפאַן פּאָרעמבסקי, וועלכער אַר־בייט גאָר זיין מלאכה אויף אזא אופן...

אַנדערטהאַלבען יאָהר טורמע האָט ער בעק־קומען בעקומען דער בחור...

א „טויטער טאג”

איז נעכטען געווען אויפז בית-החיים

נעכטען איז אין לאָדז נישט פאָרגעקומען קיין איין לוויה. די קברנים האָבען צוליב דעם „טויטען טאָג” געטרינקען לחיים.

אבסאלווענטעס פוז מעדכעז גימנאזיום י. אב

דעם 11-טען יולי 1934 איז פאָרגעקומען דאָס פערטיילען פון מאַטורעס פאַר פאָלגענדע שילערינס:

צינאַמאָן גניא, דיאַמענט מארילא, פריד־בערג גניא, גאלסטער רעגינא, גרינבוים רעניא, קעניגסבערג סאַלא, קאָהען פראַניא, קאָן יאַדזשאַ, לערמאַן דאָראַ, סאימא פרידא, טענענבוים העלאַ.

לאדז שלאגט א טרויעריגעז רעקארד...

(2) לויט סטאַטיסטישע ציפערען פון היגען געזונדהייטס-אַמט קומט אויס, אז אין אונזער שטאָט האָבען זיך אין די לעצטע יאָהרען שטאַרק ענט־וויקעלט די פּראָסטיטוציע און די ווענערישע קרענק.

אזוי אַרום דערוויסען מיר זיך, אז אויף איט־ליכע 10 טויזענד מאַן אין לאָדז זענען דאָ 103 ווענעריש-קראַנקע, וואָס דאָס איז די רעקאָרד־ציפער אין גאַנץ פּוילען (אין וואַרשא, צ.ב.ש. זענען אויף 10 טויזענד מאַן דאָ 85 ווענעריש קראַנקע).

ס'איז דערביי אינטערעסאַנט צו בעמערקען, אז 70 פּראָצענט פּראָסטיטוטקעס גיבען אָן די סיבה פון זייער שענדליכען לעבענס-וועג — עקסטע נויט.

די האַנדעלס האַלעס און האַנדעלס מאַרק אויף פּיעטרקאָווער 317 ליגען אויף א שטח פון 10 מאָרגעס פון דער אקצ. געז. גייער צווישען די גאַסען פּיעטרקאָווער, ביאַלאַ און וואָלטשאַנסקאַ דער בוי איז אויסגעפיהרט געוואָרען לויט די פּלענער אונטער דער ליימונג פון אינזש. פּאַוועל ספּער. די אַלגעמיינע קאָסטען פון דעם בוי און אינוועסטיציעס בעטרעפען צירקאַ דריי פירטעל מיליאָן זל. לעצטענס האָט די בוי אַרבייטען אויס געפיהרט די וואַרשאָווער פירמע „סאַנאַ” וועלכע האָט אינוועסטירט אין דעם בוי איבער 300,000 זל. יעצט זענען די האַלעס איבערגעגעבען צו דער דיספּאָזיציע פון די לאָדזשער איינוואוינער, דירעק־טאָר איז ה' זאַבלודאָווסקי פון וואַרשאָ, די גע־ביידע פון דער האַלע איז אימפּאָנירענד. דאָס איז נאָך די וואַרשאָווער האַלעס די גרעסטע האַלע אין לאַנד. פערנעהמט צירקאַ א מאָרגע לאַנד און אונטער איין דאַך פון דער האַלע גע־פינען זיך אַנ'ערך 400 געוועלבער, די אויסער־ליכע און אינערליכע היגיענישע איינאָרדנונגען זענען פּרעכטיג. די דאָזיגע מאָדערנע געביידע איז נישט גאָר אַנ'אויסגעצייכענטער פּונקט פון איינקויף פאַר דער בעפעלקערונג, נאָר איז אויך מיט איהר עסטעטישען אויסזעהן א פערשענערונג פון אונזער שטאָט.

DR.

L. Czarnożył

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

62 פּיעטריקאָווער 62

און אָרדינירט איצט אין טשעכאַטשינעס ווילאַ קאַשטשושקא.

Dr. med. Trepman

צעגעלניאַנא 4, טעל. 216-90

ספּעצ. פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענערשוואַכע אויך אַלע אַרט אַנאַליזען נעהמט אָן פון 8–12 און פון 5–9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פון 8–1. בעזונדער'ע ווארטע-זאַל פאַר פרויען.

די עפידעמיע פון זעלבסטמארדען

האלט אין לאדז אין איין וואקסען

(2) נעכטען איז פאגאטאוויע ארויסגערופען געווארען אין פאלגענדע זעלבסטמארד-פאלען:

אויף קילינסקיעגא 39 האט זיך גע'סמ'ט מיט א גרויסע דאזע אפיום דער סוחר שלמה מיליך. וואס די סבה איז געווען, ווייסט מען נישט. אין א געפעהרליכען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אויף ריבנא 5 האט זיך גע'סמ'ט מיט זאלץ-זויער א געוויסע רעגינא פאליק. מ'האט זי אין א האפנונגסלאזען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אויף טשעשעלסקי 18 האט זיך גע'סמ'ט מיט קארבאל די 24-יעהריגע עווא בלומבערג, וועלכע מ'האט אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

אויף צעגלאנא 3 האט זיך גע'סמ'ט מיט יאדינע דער 20-יעהריגער שוסטער אנטאני דראזשדזשינסקי און זיין צושטאנד איז געפעהרליך.

(א) אויף סטאשיצא 14 האט זיך גע'סמ'ט מיט סובלימאט די 31-יעהריגע סטאניסלאווא ציערקעווסקא. מען האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

מאריא גרונדעצקא (זאכאדניא 30) האט זיך גע'סמ'ט מיט עפיס אנ'אומבעקאנטען סם.

אויף זשגאווער 173 האט זיך איבערגעשניטען דעם האלז מיט א ראזיר-מעסער דער 40-יאהריגער יאן סאבעלא.

אין דארף ראזשניאטאוו, לעם לאדז, האט זיך אויפגעהאנגען אויף א בוים דער 50-יעהרירער שטשעפאן גזשעלאק.

SAFE jest najpewniejszem miejscem przechowywania posagu Twojej córki

רעדוקציע פון דאקטוירים

אין דער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט

(2) אין די לאדזער דאקטוירים-קרייזען האט געמאכט א שטארקען רושם דער רעזולטאט פון דער קאנפערענץ, וואס איז לעצטענס פארגעקומען צווישען די דעלעגאטען פון דער לאדזער דאקטוירים-קאמער, ווי אויך פון אנדערע שטעט מיט'ן מיניסטער פאר געזעלשאפטליכער שוץ.

דער רעזולטאט פון דער קאנפערענץ זעהט פאר א רעדוקציע פונ'ם דאקטוירים-פערסאנאל אין דער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט.

חוץ מזה איז אויך נישט אויסגעשלאסען א רעדוקציע פון די דאקטוירים-לויגען.

צום היינטיגען יאהרצייט פון ד"ר טעאדאר הערצל

הייגט, אינ'ם 30-טען יאהר-טאג נאכ'ן טויט פון ציוניסטישען פיהרער קומען פאר פאלגענדע הערצל-פייערונגען:

7 א זייגער פריה — הזכרות אין די שוהלען.

10 א זייגער פריה ווערט איינגעארדענט א פייערליכע הזכרה אין די סינאגאגע אויף אליא קאשטשושקא מיט דער בעטייליגונג פון קאנטאר מיט'ן כאר. . . א רעדע מעניבי דיומא וועט האלטען דער פרעדיגער ה' ד"ר מ. ברוידא.

8.30 אוועגד ארדענט איין די ציוניסטישע ארגאניזאציע א פייערליכע אקאדעמיע אין פילהארמאניע-זאל. צו דער אקאדעמיע קומט פון ווארשא דער מיטגליד פון צענטראל-קאמיטעט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען, ד"ר יצחק שיפער. אויסער דעם, וועלען זיך נאך בעטייליגען: דעפ. ד"ר ראזענבלאט, רעד. י. אונגער, און ה' משה לימאן.

* * *

צוליב כ' תמוז ארדענט איין דער קרן-קימת די טראדיציאנעלע זאמלונגען לטובת די הערצל-וועלדער ("יער-הערצל") אין ארץ-ישראל. די דאזיגע וועלדער, וועלכע האבען א גרויסע בעדייטונג פאר'ן לאנד אין קלימאטישען זין, בילדען גלייכצייטיג א לעבעדיגען מאנומענט פארן פערשטארבענעם פיהרער פון יידישען פאלק.

* * *

צוליב כ' תמוז וועט הייגט דאס ציוניסטישע ביורא מיט אלע אפטיילונגען — אויסער פאר די ענינים פון קרן-קימת — זיין געשלאסען.

א זעהר השוב'ער גאסט אין לאדז!
מיכאל מיכאלעסקא
דער גרויסער אמעריק. סטאר, דער שטאלץ פון דער יוד. אפערעטע.
דער ראמאנטישער ליבהאבער און זינגער
דער גראנדיעזער קבלת-פנים
קומט פאר פרייטאג, דעם 13-טן יולי, 9 אווענד
אין טעאטער "ראזמאיטאשטשי"
רעזערווירט אייך דעם אווענד, און זאגט דאס אויך אייערע פריינד און בעקאנטע.

איבערגעטראגען דאס וועקסעל און לאטעריע-קאנטאר "סאמועל וויינבערג"

די בעקאנטע און פאפולערע צווישען די ברייטע שיכטען פון דער לאדזער געזעלשאפט, לאטעריע און וועקסעל-קאנטאר "סאמועל וויינבערג" איז געווארען איבערגעטראגען אין א בייעם שעהנערן לאקאל אויף פיעטרקאווער 60.

פאפולערער אויספלוג קיין גדיניע

די היגע אפטיילונג פון "וואגאן-לי-קוק" מיט דער פערשטענדיגונג פון רעזערוויסטען-פאראיין אר גאניזירט א פאפולערען אויספלוג קיין גדיניע.

דער אפפאהר קומט פאר דעם 6. יולי אין די אווענד-שעה'ן דער צוריקפאהר קומט פאר דעם 10. איבערפריה קיין לאדז, דער פרייז אין ביידע זייטען איז 14.90 זל.

די אנטיילנעהמער אין דעם דאזיגען אויספלוג האבען גענוצט זעהר ביליגע באנטלעגער, איבערצאלבע און גרופענווייז, ווי אויך בעקעסטיגונג צו מעסיגע פרייזען. אין פראגראם איז פארגעזעהען דאס בעזוכען דעם קריגס-פארט און דאס פאהרען מיט'ן סטאטעק 50 קילאמעטער, בימעריירטע פלעצער אויף דעם פאפולערען צוג.

צוליב די בעגרענצטער צאהל פלעצער, קומען פאר די איינשרייבונגען ביז מיטוואך איינשליסליך. איינשרייבונגען בעהמט אן און איינפארמאציעס ערטיילט דאס ריי-ביורא פון "וואגאן-לי-קוק", פיעטרקאווער 64, פון 9 פריה בין 8 אין אווענד, טעלעפאן 77-170.

פאפולערער צוג קיין קאלומנע

אויף זונטאג, דעם 8. יולי ווערט דורך דער איניציאטיוו פון היגען "וואגאן-לי-קוק" ארגאניזירט א פאפולערער צוג קיין קאלומנע.

דער אפפאהר פון לאדזער קאלישער באהן קומט פאר 8.30 פריה. צוריקפאהר פון קאלומנע 9 אין אווענד. דער פרייז אין ביידע זייטען איז 1.50 זל. בילעטען פערקויפט דער היגער "וואגאן-לי-קוק", פיעטרקאווער 64, טעל. 77-170.

PROSZKI
„KOWALSKINA"
STOSUJE SIĘ PRZY UPORCZYWYCH
BÓLACH GŁOWY
KONIECZNIE ZE ZNAKIEM
„SERCE W PIERŚCIENIU"
FABRYKA CHEM-FARMAC. A. KOWALSKI, WARSZAWA

וויאזוי ס'וועלן געמאלדען ווערען נישט-געזעצליכע קינדער

(2) דער לאדזער מעלדונגס-אמט וועט פון איצט אן, לויט דער מיניסטעריאלער פעראָרדנונג, איינפיהרען אין די מעלדונגס קארטען, ביים איינשרייבען אומגעזעצליכע קינדער, פאלגענדע רובריקען: דער ציווילער שטאנד פון דער מוטער; איהר נאמען, פאמיליען-נאמען, אדרעס, און די פערסאנאליען פונ'ם קינד.

דער דאזיגער פרט האט א וויכטיגע בעדייטונג פאר דער אדמיניסטראטיווער מאכט און פאר די הויז-פערוואלטערס, פאר וועלכע דאס איינמעלדען אומגעזעצליכע קינדער זענען געווען זעהר בעשווערט.

אורלוב ביי "שייבלער און גראהמאן"

(א) מחמת דער אורלוב-צייט איז אפגעשטעלט געווארען די שפינעריי פון "שייבלער און גראהמאן" אויף דער צייט פון 1 ביז'ן 15 יולי.

פערלענגערט די טראמוואי-ליניעס 2, 5 און 7

פון 5. ה. ח. אן, וועלען די טראמוואי-ליניעס 2, 5, און 7 פערלענגערט ווערען.

דער טראמוואי 5 וועט געהען פון קאלישער וואקזאל דורך די גאסען: קאפערניקא, אנדזשעיא, פיעטריקאווער, נאוואמיעסקא צום באלוטער מארק, און פון דארט דורך דער לאגעוויניצקא צו יוליאנאוו און צוריק.

דער טראמוואי 2 וועט געהען צום באלוטער מארק דורך די גאסען: נאוואמיעסקא, פיעטריקאווער, נארוטאוויטשא צום שפיטאל א. ג. פון פרעז. מאשטשיצקי (זאגאיעוויקאווא) און צוריק.

דער טראמוואי 7 וועט געהען דורך די גאסען: דאמבראווסקא, זשגאווסקא, פל. ריימאנטא, פיעטריקאווער, נארוטאוויטשא צום שפיטאל א. ג. פון פרעז. מאשטשיצקי און צוריק.

Dr. Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 02-238
נעהמט אן אין הויט- און וועגערישע
קראנקהייטען, מענער-שוואכע
נעמט אהן פון 8–12 בייטאג, 4–6 און פון 7–9

דער ארישער-פאראגראף
ר. איזראעל
שפאנענדער ראמאן
פון דער איצטיגער היטלער צייט
150

— איך בין געווארען א מוטער, האט פרידא אנגעהויבען צו ריידען, ווען איך בין נאך נישט אלט געווען קיין גאנצע 15 יאהר. מיינע עלטערן האבען מיך ארויסגעיאגט פון שטוב, די האבען נישט געקענט איבערטראגען אזא חרפה. איהר, לייטענאנט פאן בעהמע, זענט אוועק פון שטעטעל, איך האב אייך לאנגע יאהרען געזוכט אבער נישט געפונען

— אבער האסט א טעות מיידעל, האט בעהמע געזאגט א צוחושטער, פון מיר האסט דו קיין קינד נישט געהאט

— געוויס איז איצט גוט צו לייקענען, האב איך אייך גלייך דעמאלט נישט געזאגט וועגען דעם, האט איהר מיר נישט געגעבען פערשידענע עצות, וועלכע האבען אבער נישט געהאלפען, האט איהר מיר דעמאלס נישט געהאלפען מיטגעלד?

— יא אויס רחמנות האב איך דיר געהאלפען מיט געלד און מיט אנ'עצה, אבער נישט דערפאר, ווייל איך האב זיך אנעריקענט אלס פאטער פון דיין קינד

דאס צווייטע מיידעל איז צוגעגאנגען צו פרידא'ן, מיט ביטול געקוקט אויף דעם רייכען דייטש ביי וועלכען זי האט געהעכעט היינט פיל צו פערדינען, זי האט געוואושט די טרעהרען ביי איהר חברטע און רעזיגנירט פון דעם פערדינסט, וועלכע האט געוואלט קומען פון אנ'אויסוואורף, זי האט גוט געקענט די צעהנדליגער טראגעדיעס פון איהרע חברטעס, וועלכע זענען געקומען "אויף דער גאס", געווארען פראסטיטוטקעס נאך צוליב אזעלכע געמאלד-טער מיידעל און שנעל צוריק צוגעמאכט די טיר, אויף מאטעו פון א "דזשענטעלמען", וועלכער האט דער נאך זיין קרבן אוועקגעווארפען און מעהר נישט געוואלט וויסען פון איהם.

— איהר לייקענט גאר, לייטענאנט בעהמע, איך בין צוליב אייך געווארען א פראסטיטוטקע, איהר האט מיר צוגעזאגט צו דערגען פאר מיר און מיין קינד, אבער אין א שעהנעם טאג זענט איהר אינגאנצען פערשוואונדען. געווארען פונ'ם שטעטעל און ביז היינט האב איך אייך נישט געקענט אפזוכען. איצט לייקענט איהר, איין זיכער נישט אנגענעהם די דאזיגע מאדנע צופעליגע בעגעגעניש, איהר לייקענט, אבער זייט וויסען לייטענאנט בעהמע, אז איך בין נישט מעהר דאס נאאיווע פראווינץ-מיידעל פון אמאל, איך בין איצט אנ'אלטע רוטינירטע און דורכגעטריבענע פראסטיטוטקע, און אזוי לייכט וועט דאס אייך איצט נישט אנקומען

— אבער, אבער...

— קיין שום אבער, אונזער קינד לעבט, ס'געפינט זיך דא אין לאדז, ווילט איהר נישט זעהען אונזער קינד?

— אבער, וואס פאלט אייך איין? איך קען די דאזיגע שטיק פון פראסטיטוטקעס? איך וויס זייערע קונצען צו פערפלאנטערן אין א נעץ און צו שאנטאזשירען בעזונדערס אויסלענדער, ביי מיר וועט זיך אבער אייך דאס נישט איינגעבען, שוין ארויס פון צימער האט בעהמע געזאגט און געעפענט די טיר.

— אזוי גאר, איז אונטערגעשפרונגען דאס צווייטע מיידעל און שנעל צוריק צוגעמאכט די טיר, אויף אזא קאוואל בעהמט איהר זיך גאר, מיר האבען נישט קיין מורא פאר סקאנדאלען, איהר וועט דא פון דאנען נישט ארויס קיין גאנצער, אויב איהר וועט נישט מיט פרידא'ן ערלעדיגען דעם ענין, אזא אנשטענדיגער גאסט זענט איהר, אויב יא וועלען מיר אייך די דאזיגע אבשטענדיגקייט ארויסשלאגען פון אייך

— לאז צורוה, האט פרידא געזאגט צו איהר חברטע, איך וועל זיך מיט איהם אליין אנ'עצה געבען, איך וועל איהם מעהר נישט אפלאזען פון אויג, פאר מיר ווייל איך גארנישט, איך וויל פאר'ן קינד, דאס קינד מוז ער איצט בעזארגען, דאס איז דיין קינד, און ווען ער וויל דאס אפילו אפלייקענען וועט דאס זיך איהם אויך נישט איינגעבען, ווייל דאס יונגעלע איז ווי צוויי טראפענס וואסער ענליך צו איהם, איך בין געווארען א גאסען-מיידעל צו פערדינען פאר איהם, ער ווייס ביז היינט נישט מיט וואס זיין מוטער בעשעפטיגט זיך, הגם ער איז שוין איצט באלד 15 יאהר אלט, אבער איך האב שוין מעהר נישט קיין כוח, איך בין שוין אויך צו אלט, צופיל אפגעלעבט, אז איך זאל קענען היינט פערדינען פאר איהם, ער דארף שוין מעהר ווי אמאל, ער איז שוין מעהר נישט קיין קינד, ער דארף ענדיגען די שול און אנהויבען צו טראכטען וועגען א לעבענס-עקזיסטענץ

ביי בעהמען האבען זיך אלע קאלירען געביטען אין געזיכט, ער האט געפיהלט, אז דער סקאנדאל הענגט אין דער לופט און דאס נישט אבי וואס פארא סקאנדאל, ער האט ווייטער געפיהלט, אז די טאקטיק וועלכע ער האט אנגענומען איז נישט קיין ענטשפרעכענדע און ער דארף צו ענדערען דעם דורכגעגאנגענעם האט בעהמע געזאגט

— אלזא האלטען מיר אנגענומען, אז איהר זענט גערעכט, הגם איך ביז דאס נישט מודה, אפשר דוכט זיך אייך אזוי, אלענפאלס וועלען מיר מעהר נישט דיסקוטירען וועגען דעם, וואס פערלאנגט איהר אלזא פון מיר?

— וואס מיינט איהר, אז מיר געהט דערין אז איך זאל אייך האבען פאר א מאן, איהר דייטשער קולטור-מענש. ס'פאלט מיר נישט איין אפילו, אבער מיין זוהן, אייער זוהן מוז אויסגעהאלטען ווערען פון אייך

— וויפיל געלד פערלאנגט איהר פון מיר?

מיט א שווער הארץ האט בעהמע געשטעלט די דאזיגע פראגע, ער האט געוואוסט ווי ס'זעהט אויס די קאסע אין דער פאבריק, וויפיל געלד דארט האט שוין געפעהלט, וויפיל ער האט זיך שוין פון דארט "אראפגעבראקט" פאר זיך. איצט ווידער א בייזער שאנטאזש און ווידער וועט ער מוזען ארויסנעהמען געלד און געבען, קיין אנדער עצה האט ער דאך נישט ער טאר דאך נישט דערלאזען צו קיין גרויסען סקאנדאל, קודם-כל צוליב זיין שטעלונג און דאן צוליב העלען, מיט וועלכער ער האט געהאלטען, אז ער איז שוין אויף א וועג

— איך וויל נישט, אז איהר זאלט נישט פטור ווערען פון אייער פאטער-פליכט, דעמאלס ווען איך בעפריי אייך פון אייער מאן-פליכט. דאס יונגעל מוז אויסגעהאלטען ווערען פון אייך, דאס איז א גערעטען און אבשטענדיג קינד, ער האט גרויסע פעהיגקייטען און קען ווערען א מענש, הגם ער האט א מאמע א פראסטיטוטקע, ער האט דאך אבער א פאטער א דייטשען לייטענאנט, א רייכען מאן, וועלכער קארגט נישט קיין געלד אויסצוגעבען אויף צוויי פראסטיטוטקעס אין איין נאכט, איך וואלט נישט געוואלט, אז דאס יונגעל זאל זיין געראטען אין אייך, ווילט איהר נישט אמאל זעהען אייער יונגעל, איך ווייס נישט, אפשר האט איהר ערגעץ א פרוי מיט קינדער, איך וויל אייך נישט קיין סקאנדאלען מאכען, דעמאלט וועט איהר אליין וועט זיך גוט אויפפיהרען. אויב נישט בין איך פעהיג אויף אלין אויף וואס אנ'אלטע רוטינירטע פראסטיטוטקע איז פעהיג, איהר קענט אלזא אויסקלייבען

— איך האב דאך שוין געפרעגט, וויפיל דארף דאס קאסטען?

(פארטזעצונג קומט)

די לאַגע אויף די אויסלענדישע מערק פון רויהעז באַנוועל

(אג) די לאַגע אויף די אויסלענדישע מערק פון רויהען באַנוועל האָט זיך אין דער לעצטער וואָך נישט געענדערט. די גוטע שטימונג, וואָס האָט לעצטענס געהערשט אויף דער ניו־יאָרקער בערזע אין שייכות דערמיט. וואָס איז אָפּגעלייגט געוואָרען דער שטרייק אין דער מעטאַל־אינדוסטרי און די פאַראייניגטע שטאַטען און דער פעסטער טענדענץ אויף וואָרט־פאַפירען האָלט ווייטער אָן. ווי עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען האָבען די היצען קיין איבריג גרויסען שאָדען נישט אָנגעטאָן. די שניט פון באַנוועל האָט זיך אָבער פערשפּעטיגט אויף צוויי וואָכען. עס ווערט פאָרגעזעהען אין אַ רעדוקציע פון דער טעקסטיל־פּראָדוקציע אין די פאַראייניגטע שטאַטען אויף 25 פּראָצענט.

הערצל־פייערונג אין „התאחדות“

נעכטען אָוועגד איז אין לאָקאַל פון דער אָרלאָזאָראָוו היים פּילסודסקיעגאָ 76, פאָרגעקומען אַ חברים־פערזאַמלונג געווידמעט די 30 יעהריגע יאָהרצייט פון שעפער פון פּאָליטישען ציוניזם ד"ר ט. הערצל.

אין דער פייערונג האָבען אָנטיילגענומען די מיטגלידער פון צ. ק. פון „התאחדות“ ישעיהו פרישמאַן (פון וואַרשאַ), א. הדס, ז. ווינער, ג. ליכטענשטיין, מ. ראָסין א. א.

איבערקאַנטאָר קוסעוויצקי זינגט אין ראַדיאָ

היינט, דינסטאָג, דעם 3. יולי 7.25 אין אָוועגד וועט פאַרן מיקראָפאָן פון פּוילישען ראַדיאָ אויפטרעטען דער אויבער־קאַנטאָר פון דער טלאָמאַצקער סינאַגאָגע משה קוסעוויצקי, וועלכער וועט אונטער דער קלאַוויר באַגלייטונג פון פּראָפ. אורשטיין אויספיהרען עטליכע אָפּערן־אַריעס און יודישע פאָלקס־לידער.

דער קאָנצערט האָט אַרויסגערופען אַ פערשטענדליכען אינטערעס ביי די ברייטסטע מאַסען יודישע ראַדיאָ־הערערס.

צוויי דרייסטע גנבות

(2) אין דער וואוינונג פון יעקב ראָזענבערג (זאַכאָדניאַ 21) האָבען זיך אַריינגעכאַפּט גנבים און די אויסגעליידיגט פון אַלדאָס גוטס — ווי בילשוטעריע, מלבושים, וועש א. אז. וו. — אויף אַ סומע פון 10 טויזענד זל.

די גנבים האָבען אויסגעבראָכען דעם טיר־שלאָס און געאַרבייט, ווי די לאָרדען — איז הענ־טשקעס...

* * *

(2) גנבים האָבען זיך אויך אַריינגעכאַפּט אין דעם באַטור־ווינסנשאַפט – צימער פון דעם פּ. א. נ. גימנאַזיום (אויף שרודמיעסקאַ 5) און אַרויסגע־גנב'עט פון דאָרט פערשידענע חפצים אין דעם ווערט פון אַן ערך 1.200 זל.

פּאָליציי זוכט די גנבים.

אַרויסגעפאַלען פון טראַמוואַי

(2) בעכטען אַרום 2 אַ זייגער איז פון'ם טראַמוואַי „15“ אויף 11. ליסטאָפּאַדאַ, לעם נומער 83 אַרויסגעפאַלען די 55־יאָהריגע גיטעל ווייץ (פון 11. ליסטאָפּאַדאַ 90).

צו דער שטאַרק צושעדיגטער פרוי איז אַרויס גערופען געוואָרען פאָגאָטאָוויע.

מעלדונג

ברית הצה"ר בלודז 6־טער שערפיען 2

היינט דינסטאָג כ' תמוז (3 יולי) 8.30 אָוו. קומט פאָר אין אייגענעם זאַל אַ טרויער אקאדעמיע צום 30 יאָהרצייט פון ד"ר ט. הערצל מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען די ה"ה: אינזש. ד. עלפערן, י. נירענבערג, מגר. ט. בערקאָל, אינזש. י. לוב־לינסקי, קלינגבייל ד"ר ג. עלפערן, זשולקעוויטש א. אנד. איינגאַנג פריי.

2740

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־ און געשלעכטס־קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע־בעהאַנד־לונג און מעקסועלע בעראַטונג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 ביינטאָג

פאַר אומבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט, זונטאָג פון 11–2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.

אומבעמיטעלטע— לעטשניצע־פרייזען

צוביסען פון אַ משוגענעם הונד

(2) אויף לאַגוֹשיִבסקאַ 154 איז צוביסען געוואָרען פון אַ משוגענעם הונד אַ געוויסער לעשאַק צערבע.

דער הונד האָט איהם 7 מאָל געביסען, און מ'האָט איהם גענומען אָפּפיהרען אין שפּיטאָל.

אַ דורכגייענדער פּאָליציאַנט האָט דעם הונד מיט דריי קוילען דערשאָסען.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי – – – –	84.75
3 פּראָצענטיגע בוראָוולאַנע –	44.50
4 „ דאָלאַרובקאַ –	53.60
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)	67.00
5 „ וואַרשאַווער פּ.־ב. 1934	56.25
5 „ לאָדזער „ „	49.25
ענגלישער פונט – – – –	26.75
דאָלאַר – אָפיצ. 5.29 נישט אָפיצ. –	5.26
גאָלד־דאָלאַר – – – –	8.92
גאָלד־רובל – – – –	4.60
דייטשער מאַרק – – –	1.95

ראַדיאָ־פּראָגראַם

דינסטאַג, דעם 3־טען יולי 1934

6,35 גראַמאָפאָן, 6,40 גימנאַסטיק, 6,55 גראַמאָפאָן, 7,05 ידיעות, 7,10 גראַמאָפאָן, 7,20 הויזווירטשאַפט, 7,25 פערשידענעס, 11,57 צייט־סיגנאַל, 12,03 ידיעות, 12,05 פּרעסע, 12,10 טראַנסמיסיע פון טשענסטאָכאָווער, 1 ידיעות, 1,10 אוידיציע פאַר קינדער, 1,20 גראַמאָפאָן, 1,55 פון אַרבייטס מאַרק, 2 עקספּאָרט, קאָמוניקאַט, 4 מוזיק, 5 פון פּ.ק.אָ, 5,15 קאָנצערט, 6 רעפעראַט, 6,15 מוזיק, 6,45 לאָדזער פּאָסט קעסטעל, 7 פערשידענעס, 7,15 אַריעס פון לידער, 7,50 ספּאָרט, 8,02 גראַמאָפאָן, 8,12 אָפּערעטקע, 10 רעפעראַט, 10,15 קאָנצערט, 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען.

* * *

פון אויסלאַנד

8,15 בוקאַרעשט – סימפ. קאָנצערט, 8,30 שטראַסבורג – מוזיק, 8,45 מיילאַנד–אָפּערעטע.

ראַטעוועט אייער געזונד!

קראַנקע אויף רופּטורעס (ברוך־קראַנקהייטען)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל־גומי־באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך־קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאַגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספּעציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך־באַנדאַזשען. אויף אויסגעקריטטע רוקען־ביין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל־גאָרסעטען אויף ביינער־שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָפּעדישע הייל־אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס־מאָדעלען, אויף זשילאָסעס־גומי־זאָקן לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס

ספּעציעלער אנשטאַלט פאַר הייל־אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. **O. PETRYKIEWICZ** אויס לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)

(פּראָנט פּאַרטער), טעל. 177-09 נאָהנט פון לאָדזער פאַבריקס־באַהנהויף

בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איזאָונבעדינגט נויטיג. צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען און דאַנק־בריף.

(אין זגערזש אויף טלאָמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

אליבע ביי די פערלוירענע צעהן שבטים

פון ש. בערג

(סוף)

אַלעקסאַנדער מוקדון נעהמט אויף ירושלים

עזריה מיט רבקהן און זייערע קינדער זענען גע־בליבען מיט אַלעקסאַנדער'ן, און ס'איז זיי געווען גאַנץ גוט, ווייל עזריה איז געוואָרען דעם קעניגס ראַטגעבער, און ווי גוט עס איז איהם געווען, האָט ער אָבער געוואָלט וואָס שנעלער זיין אין ארץ־ישראל — אזוי שטאַרק איז געווען זיין בענקשאַפט נאָכן היי־ליגען לאַנד.

עטליכע טעג האָט אַלעקסאַנדער מיט זיין אַר־מעע גערוהט, און זיי האָבען ווייטער געצויגען אין וועג אַריין, זיי זענען דורכגעגאַנגען גאַנץ סיריען און איינגענומען דמשק, צידון, צור און עזה, און ענד־ליך איז אַלעקסאַנדער געגאַנגען אויף ירושלים.

ווען אַלעקסאַנדער איז געגאַנגען מלחמה־האַל־טען מיט פּערסיען, זענען די יודען געבליבען גע־טריי דעם פּערסישען קעניג; די שומרונים האָבען אָבער פערראַטען פּערסיען און געשלאָסען אַ בונד מיט אַלעקסאַנדערן, זיי האָבען איהם אפילו גע־שיקט סאָלדאַטען פאַר זיין אַרמעע, אויך געלד און געוועהר. די שומרונים זענען געווען די קינדער פון געמישטע חתונות. די רייכע יודען האָבען חתונה געהאַט מיט די ג'וואַישע איינוואוינער פון ארץ־ישראל און פון זיי זענען דאָס אַרויסגעקומען די שומרונים. זיי האָבען נישט געהאַלטען פון'ם בית־המקדש פון ירושלים נאָר האָבען געהאַט זייער אייגענעם בית־המקדש אין שכם, (דער הייליגער בית המקדש דיקערער שטעהט נאָך היינט), אויפן באַרג גריזים. און די יודען האָבען זיך געהאַלטען פון זיי פון ווייטען.

אַ סך צרות האָבען יודען אַלעמאָל געהאַט פון די שומרונים, איז געווען גוט די יודען, האָבען די שומרונים געזאָגט אַז זיי זענען אויך יודען, נאָר טאָמער איז געווען שלעכט די יודען, האָבען די שומרונים געזאָגט אַז זיי זענען נישט קיין יודען. און אַצט האָבען זיי געשלאָסען אַ'נאָפמאַך מיט די שונאי ישראל און זיי געהאָלפען טון בייז צו די יודען.

באַלד דעם ווי אַלעקסאַנדער מוקדון האָט בעזיגט פּערסיען און אָנגעהויבען זיין צוג אויף ירושלים, זענען די שומרונים געוועזען זיכער, אַז ער וועט אויס־ראָטען אַלע יודען, פאַר זייער טריישאַפט צו פּער־סיען, און ער וועט זיי, די שומרונים אָנוועקגעבען ירושלים. האָבען זיי זיך געאיילט און אַרויסגעשיקט שלוחים אַנטקעגען איהם מיט מתנות, און זיי האָבען איהם געלאָזט זאָגען אַז זיי זענען נישט קיין יודען.

עזריה האָט אָבער אויפגעקלערט אַלעקסאַנדערן, די גאַנצע זאַך; ער האָט איהם דערציילט ווי פאַלש עס זענען די שומרונים, און אַלעקסאַנדער האָט דאָס זיך גענומען גוט אין זינען.

ווען די יודען האָבען דערהערט, אַז אַלעקסאַנ־דער מיט זיין אַרמעע דערנעהנטערט זיך צו דער הייליגער שטאָט איז זיי בעפאַלען אַ שרעקליכער פחד. אַ גרויס געשריי און אַ ביטערס האָט זיך אויפ־געהויבען ביז'ן הימעל. דער כהן גדול ידוע האָט בעשטימט אַ טאָג צום פאַסטען, און דאָס גאַנצע פאָלק האָט געפאַסט און געשריגען צו גאָט, ער זאָל זיי צושיקען זיין הילף. באַכ'ן תענית איז אַ מלאך געקו־מען אין חלום צום כהן גדול און איהם געזאָגט, אַז ער און דאָס פאָלק זאָלען זיך נישט שרעקען, גאָט האָט אָנגענומען זייער געבעט, אַלעקסאַנדער וועט זיי נישט טאָן קיין שלעכטס. דער מלאך האָט איהם געהייסען איבערפרייה פערזאַמלען אַלע כהנים און די חכמים מיט'ן גאַנצען פאָלק און גיין אנט־קעגען אַלעקסאַנדער'ן, איהם אָפּגעבען כבוד און ער וועט מיט זיי שליסען שלום.

איבערפריה האָט דער כהן גדול צונויפגערופען די כהנים מיט די חכמים און די ריכטער, און מיט פרייד האָט ער זיי דערציילט די גוטע בשורה, וואָס דער מלאך האָט איהם אָנגעזאָגט אין חלום. באַלד האָט מען אויך אָנגעזאָגט די בשורה דעם פאָלק, און די צושראָקענע געמיטער האָבען זיך בערוהיגט.

ידוע דער כהן גדול, האָט זיך אָנגעטאָן אין די הייליגע קליידער, און אַלע כהנים — אין די בגדי כהונה, און גענומען געהען אַנטקעגען אַלעקסאַנדער'ן באַה די זעלבע געגאַנגען אַלע חכמים און די עלטסטע און דאָס גאַנצע פאָלק, אין ווייסע קליידער, איז גע־גאַנגען נאָך זיי.

אַ שטיקעל וועג פון שטאָט האָבען זיי בעגע־גענט אַלעקסאַנדער'ן. זיי זענען טאַקע געווען זי־כער אין דעם צוזאָג פון דעם מלאך, די הערצער זייערע האָבען אָבער געקלאַפּט אין דערוואַרטונג, וואָס דאָ וועט געשעהען.

און ס'איז געשעהען אַ וואונדער. ווי אַלעקסאַנ־דער האָט דערזעהען דעם כהן גדול, איז ער אַראָפּ־געשפּרונגען פון פערד, צוגעלאָפען צום כהן גדול און זיך געבוקט צו איהם, מיט פרייד האָבען די יו־דען געזעהען, אַז דעם מלאכ'ס צוזאָג ווערט מקוים. די מאַקעדאָנישע אַרמעע איז אָבער פאַר גרויס וואונ־דער צעטומעלט געוואָרען. זיי האָבען קיינמאָל נישט געזעהען זייער הערשער זיך בוקען צו אַ מענשען. אַלע בוקען זיך צו איהם, דעם גרויסען זיגער און וועלט־הערשער, און דאָ איז ער דאָך געקומען איינ־נעמען די יודען, און פּלוצלינג בוקט ער זיך גאָר צו זייער עלטסטען. אַלעקסאַנדער'ס פעלדמאַרשאַל האָט דאָס נישט געקאָנט פערטראָגען, און ער האָט געזאָגט אומצופרידען:

— ווי אַזוי דערנידעריגסטו זיך, מיין קעניג, און בוקסט זיך צו אַ יודישען כהן?

— איך בוק זיך צו איהם — האָט אַלעקסאַנדער איהם געזאָגט — ווייל זיין געשטאַלט העלפט מיר זיגען אין אַלע מלחמות. יעדעס מאָל ווען איך געה אין מלחמה, איידער די שלאַכט הויבט זיך אָן, בעוויזט זיך צו מיר אַ מלאך, ער איז מיט מיר, ביז איך געווין די מלחמה. אַט דער מלאך איז דער כהן גדול. דער כהן גדול זעהט אויס ווי דער מלאך. געהענדיג אָהער האָב איך איהם נישט געזעהען, דעם מלאך מייבעם, און איך האָב זיך געשראָקען. ערשט איז ער מיר געקומען עגטקעגען — בוק איך זיך צו איהם.

מיט פרייד און געזאַנג האָט דאָס פאָלק גע־פיהרט אַלעקסאַנדער'ן קיין ירושלים, און מען האָט פאַר איהם פאָרגעלייענט פון ספר דניאל די נבואה וועגען איהם, און ער האָט זיך שטאַרק געפרעהט מיט דער נבואה. די יודען האָבען געשלאָסען אַנ־אָפּמאַך מיט איהם, אָבגעמענדיג זיין הערשאַפט; עזריה האָט געהאָלפען אויסאַרבייטען גוטע בעדינ־גונגען, און ער האָט נישט אַרויפגעלייגט אויף די יודען קיין צו־שווערע לאַסט. אַלע זיבען יאָהר, דאָס יאָהר פון שמיטה, האָט ער זיי בעפרייט פון צאָלען צינזען, און ער האָט געגעבען אַ צוזאָג, אַז יעדער יוד, וואָס וועט אַריינטרעטען אין זיין אַרמעע, וואָס אַמגעשטערט קאָנען אָפּהיטען זייער גלויבען. דאָס פאָלק איז געווען צופרידען, וואָס די מלחמה איז אויסגעמיטען געוואָרען, און די כהנים האָבען צוגעזאָגט אַלעקסאַנדער'ן, אַז יעדער יונגעל, וואָס וועט אין פערלויף פון יאָהר געבוירען ווערען אין לאַנד, וועט מען איהם אַ נאָמען געבען אַלעק־סאַנדער.

אַז די שומרונים האָבען געזעהען ווי אַלעקסאַנ־דער איז גוט צו די יודען און ער גיט זיי אָפּ כבוד, האָבען זיי געשיקט זייער פיהרער צו איהם און איהם געזאָגט, אַז זיי זענען אויך יודען. אַלעקסאַנ־דער האָט אָבער נישט פערגעסען, אַז ערשט נישט לאַנג צוריק האָבען זיי איהם געלאָזט וויסען, אַז זיי זענען נישט קיין יודען; האָט איהם פערדראָסען אויף זייער פאַלשקייט, און ער האָט אַרויסגעטריבען די שומרונים'ס פיהרער.

זענען די שומרונים געוואָרען בייז, האָבען גע־מאַכט אַ'נאויפשטאַנד קעגען איהם, בעפאַלען דעם גאָווערנאָר, וואָס אַלעקסאַנדער האָט געשיקט קיין שומרון, און האָבען פערברענט איהם מיט זיין הויז־געזינדע. אַלעקסאַנדער איז גלייך געגאַנגען אויף שומרון און האָט שווער בעשטראָפט די ווידער־שפּעניגער.

ווען אַלעקסאַנדער האָט געהאַלטען ביים פער־לאָזען ארץ ישראל, האָט ער געוואָלט מיטנעמען עזריה'ן; האָט ער איהם אַיינגערופען צו זיך און געזאָגט:

— מיין ליבער יוד, די עצות, וואָס דו האָסט מיר געגעבען, זענען געווען קלוגע און גוטע, אַ מלחמה איז אויסגעמיטען געוואָרען דורך דיר, בלוט איז נישט פערגאָסען געוואָרען — וואָלט איך גע־וואָלט דיך ווייטער האָבען מיט זיך. נאָר טאָמער ווילסטו בלייבען אין דיין לאַנד, זאָג מיר, וועל איך דיך לאָזען בלייבען.

עזריה האָט געדאַנקט אַלעקסאַנדער'ן פאַר זיין גנעדיגקייט צו איהם, און האָט איהם געזאָגט, אַז דאָס לאַנד האָט ער ליב ווי זיין לעבען און ער וויל אויך, אַז זיינע קינדער זאָלען שוין דאָ זיין און לערנען, און ער האָט איהם געבעטען, ער זאָל איהם לאָזען בלייבען מיט זיינע ברידער.

עזריה איז געבליבען. ער האָט זיך בעזעצט מיט זיין משפּחה אויפ'ן לאַנד, און ס'איז געווען שלום און רוה אין זיינע טעג אין ארץ־ישראל. רבקה האָט געבוירען נאָך זיהן און טעכטער, און זיי האָבען דערלעבט צו זעהען זייערע קינדס־קינדער ביז דעם פערטען דור.

BOISKO **Ł.K.S.**

היינט, דעם 3-טען יולי, א זייגער 19.30 גרויסער סימפ. קאנצערט פון די

רומענישע מיליטערישע ארקעסטערס

מיטן אנסאמבל 750 מוזיקער

אונטער דער דירעקציע פון פולקאווניק E. MASSINI גענעראל-אינספעקטאר פון די מיליטערישע ארקעסטערס אין רומעניען.

בילעטען צום פרייז פון 1 זל. ביז 4 זל. פאר יוגענד און מיליטער-לייט 75 גר. צו בעקומען אין זשעמיאנסקא, עספלאנאדע, וואגאן-לי, ה. קאוואלסקי, 11-טער ליסטאפאדא 26

ברוך-קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם אין גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

ברוך-ליידענדע! פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, ווען עס פעלט ארמין אין דעם פוס און דער קראנקער איז א גרויסער סכנה. פון פערדרייען זיך די קישקעס קאן מען ווערן בראנדיג און שטארבליך. — ספעציעלע ארטאפעדישע גומי-הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער סיי דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפערליכסטע און פערעלטערטע ליידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הייל-באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשן געגען ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר כאליקעס, הויקערס און אלעראַרט פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעארבייטעט די הייליבערטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעצ. ארטאפעד. הייל-גארטעלען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, דימהונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע שפאראטען פאר שמערצליכע פלאטפיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט. 30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע! ערמעסיגטע פרייזען! אכטונג! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו. עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. מאל. (קאסא-כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק

מיר האלטען פאר אונזער פליכט עפענטליך אויסצודריקען אונזער הערצליכסטען דאנק דעם בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד. דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, עלטערשט פאר זיינע גרויסע און ערנסטע מיה, וואס ער האט אנגעווענדעט צו אונזער קראנקע אויף ביינער-שווינדזוכט טעכטער'ל סטעפאניא, 9 יאהר אלט, פאר וועלכע מיר האבען אין ערגעץ נישט געקאנט געפינען קיין היילונג, און דאס קינד האט נישט געקאנט ארומגעהן. נאכדעם ווי מיר האבען זיך אין דער גרעסטער פערצווייפלונג געווענדעט צו דעם אויבענגענאנטען ספעציאליסט ארטאפעד, איז אונזער קינד באמת גערעטעט געווארען און א דאנק זיין פערלענטען הייל-גארסעט פיהלט זיך אונזער טעכטערל זעהר גוט. אויך פאר דעם, וואס ער האט פאר אונז אויסגעצאהלט אנ'-אונטערשטיטצונג 200 זל: פון דער אובעזפ. ספאלעטשנא צו דעם צוועק. מיר ערקלערען עפענטליך, דאס זיינע בעמיהונגען אין אלע פעלע איז אויסערגעוועהנליך, אבער מיט גרויס ערפאלג, פאר וועלכעם מירדאנקען איהם הערצליך.

ו. און ס. ווראנסקי, עלטערן, לאדז, ליסטאפאדסקא 69. 15/6 1934

דאנקזאגונג!

דערמיט דריק איך אויס מיין הארציגסטען דאנק דעם ספעציאליסט פאר רופטור-קראנקהייטען

ה' דיר. נאטאן ראפאפארט

וועלכער איז נישט לאנג געקומען קיין לאדז און וואוינט אויף פילסוד-סקיעגא 23 פאר זיין קינסטליך אויסגעפערטיגטען רופטור-באנדאזש, מיט וועלכען ער האט מיך בעפרייט פון א וועהטאג און פון אנ'אונאנגענעהמער רופטור אויף וועלכער איך האב געליטען עטליכע יאהר און דורך דער דאזיגער צייט האב איך נישט געקענט ארבייטען און פערדינען אויף ברויט. היינט, א דאנק דעם ה' דיר. נאטאן ראפאפארט פיל איך מיך געזונד און קען איהם עמפפעהלען אלע רופטור-ליידענדע. איך דערלויב צו פובליקירען דאס אויבעגע און אויפצוגעבען מיין פולען נאמען אין דער היגער פרעסע.

מ. גאלדמאן, טארגאווא 45

ארטאפעדישע אנשטאלט
ר. קאוואלסקי,

11 ליסטאפאד 26, טעל. 132-59

ווי אויך דער זוהן ז. קאוואלסקי, פעטריקאווער 62 טעל. 243-93 — עלטסטער ארטאפעדישער אנשטאלט געגרינדעט אין יאהר 1895 עמפפעהלט פאר קראנקע אויף ברוכען, נארסעטען אויף זעטליכע פערקרימונגען פון רוקען-ביין, אלערליי ארט פראטעזען אויף פיס און הענד, אויף פערשיידענע פערקרימונגען, נאך-אפעראציאנס-בויך-פאסען אויף נערקעס, אויף ארפאלאזען זיך פון מאגען ווי אוי'ך אנלאגען אויף פלאטפוס א. ז. וו.

דער אנשטאלט ווערט אנגעפיהרט אונטער דער פערזענליכער פאכמענישער לייטונג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען פאר גענציליכע אויסקורירונג פון פערעלטערטע פערקרימונגען.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9 - 1 פארטיטאג. בעזונדערער ווארטע - זאל פאר פרויען.

Dr. med.

OŁ. ZADZIEWICZ

ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערן און קעהל-קאפף-קראנקה.

Piotrkowska 164
tel. 125-26.

נעהמט אן פון 4 ביז 8 אוונד.

וואַרנונג

צוליב דעם, וואס ס'האבען זיך בעוויזען אין האנדעל פאלסיפיקאטען און נאכגעמאכטע זשארובקעס "PHOS", ווערען די ג' ה"ה קליענטען און קאנסומענטען געווארענט פאר קויפען די פאלסיפיקאטען. — די שולדיגע זענען צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

יעדע אריגינעלע, גאראנטירטע, בעסטע, שפארזאמסטע און ביליגסטע זשארוווקע "PHOS" איז געצייכענט מיט'ן סטעמפעל "P H O S", איבעראל צו בעקומען.

Fabryka żarówek „PHOS"
Łódź, ul. Bisk. Bandurskiego 16
(Anny)

Mentopinol-Glob

א מיטעל געגען סוכאטעס, אסטמע און ליידען פון אטעם-וועגע

„Uniwersal"

היילט רעומאטיזם און אלערליי נערווען-וועהטאגען.

„Hebrolin"

א מיטעל געגען לישאיעס, עקזעמע און הויט-שיילונג.

Bobo-Glob

פודער פאר קינדער.

Proszek „Glob"

בעזייטיגט קאפ-וועהטאג.

עמפפעהלט

Laboratorjum przy Aptece
Dr. Far. ST. TRAWKOWSKIEJ
w ŁODZI.

לעטשניצע

פאר וועניריש קראנקע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

לאדז, זאוואדזקא 1

טעל. 205-38

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונט.

וועניריש-קראנקע, מענערשוואכע און הויט-קראנקהייטען, אנאליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאציע

איז טעטיג א גאנצען מעת לעת

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל

א בעראטונג 3 זל.

Poradnia
WENEROLOGICZNA

הויט און וועניריש קראנקהייטען

איז געווארען איבערטראגען אויף 2 זשעלאנא 2 (פיעטריקאווער 47)

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד, זונטאג און הגאות פון 9-2 מיטאג.

א וויזיט 3 זל.

פון 11—1 מיטאג און פון 3—4 נאכמ. נעמט אן א פרוי-דאקטאר.

Dr.

S. Kantor

ספעציאליסט פאר הויט און וועניריש קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוואכע

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129=45

נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ. פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.

Ign. MARGOLIS
OKULISTA

פעררייזט. פון 1-טען אויגוסט ווערט דער קאבינעט איבערגעטראגען אויף פיעטריקאווער 113, טעל. 165-17

עמפפאנגס-שעהן פון 1—2 און פון 5—7 אוו.

STARSZY FELCZFR

B. JOSKOWICZ

Północna 4, tel. 141-86.

שטעלט טעגליך פאכען מיט פרישע קראוויאנקעס און גיט אויך ארויס בעשייניגונגען.

נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 4—7 נאכמ.

סענסאציע אויפ'ן ביכער-מארק!

די טעג איז ערשינען דאס בוך

„פאלשע חרפה"

ד"ר מעד. ה. רוזשאנער.

וואס יעדער דערוואקסענער דארף וויסען וועגען וועגערישע קראנקהייטען

צו בעקומען ביי אלע ציימונגס-פערקויפער.

פרייז 2 זלאטים.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

אכטונג, לעטניקעס

פון ווישניאווא און קראשעוו!

דאס „בייליע פאלקסבלאט" בעקומט מען 8 א זייגער אינדערפריה ביים ציימונגס - פערקויפער יאמניק, ווילא קאוואלא, נעבען דער כלאדניע. בעשטעלונגען ווערען אפגעשיקט א היים. אויך בעקומט מען ביי מיר דעם בעוואוסטען פראשעק געגען שוויס פון פיס „ראדיקאל" צום פרייז 30 גראשען.

קריינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

שרייבען שעהן און שנעל לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף ל. בערמאן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט דעם בעסטען יידישען בריף מיט די נייעסטע ארטאגראפיע אין פער-לויף פון א חודש אפילו דעם וואס קען גארנישט. די עלטער שפילט נישט קיין ראליע. נוצט אוים די וואקאציע. די פרייזען זענען נישט טייער. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט רעכענען אין 5 טעג. מיין אדרעס זאוואדזקא 19 ביי ליפשיץ.

עס ווערט געזוכט צו קויפען אנ'-אויבערלאק-מאשין (קעטעל-מאשין) אין גוטען צושטאנד. אפערטען אונטער M. P. אין אדמינ. פון דער ציימונג.

א שטריקער מיט א 12ער מאשין נעמט אן ארבייט צוזענטועל ביי יענע מיט מאשין. צו ערפאהרען זגערזשער 18 וו. 13.

א יונגע פרוי, פיזיש געזונד מיט קרעפטיגע מילך וויל נעהרען א קינד. צו ערפאהרען דאלנא 32 וו. 76.

צוליב אבריוע נאך ארץ-ישראל איבערצוגעבען א געזיכערטע פרנסה א איינגעארדענטע פאבריק מיט 3 קרייק-זענען מיט א פרעזער און א שעהן רוזיג לאקאל מיט טעלעפאן מיט אלע בעקוועם-ליכקייטען. צו ערקונדיגען זיך אין דער צוקערניע הערשקאפ, פאלודניאווא 8 פון 1 ביז 3 נאכמיטאג.

פרייע פאסטענס

א רעפעזירקע צו סוויטער ווערט געזוכט, קרוטקא בפלוט 14 ביי צוקער.

עס ווערט געזוכט א העספלערין צו גומי. צו ערפאהרען וואלטשאנסקא 128, א. ביאלער, פראנט, 1 שטאק.

א טרעסירער צו מענער קאפעלושען איז נויטיג פון באלד ביי י. שווארצבערג 6-טער שיערפיען-גאס 30.

א קוואליפיצירטע אבערלאק-נייהערין צו א צוויי פעדעמדיגע אבערלאק ווערט געזוכט פאלודניאווא 18 וו. 40. 2736

עס ווערט געזוכט א שנעלע מאשי-נערין פון טריקאטאזש ווי אויך א יונגעל באלד געצאהלט ביי לעווקאוויטש זגער-זשער 36, וו. 28. 2738

בוכהאלטער און רוטינירטער בי-האנסיסט מיט לאנגיעהריגער פראקטיק זאָט נאך איינינע פרייע שטונדען. פאר קנטרקענען די ביכער גאראנטיר איך מיט קויציע. פרייזען מעסיגע.
Leon Krell, Piotrkowska 86, m. 3

ראקאלען

אנ'ענצעלנע שטוב אוועקצוגעבען 3 שטאק מיט וואסער, אבגוס פון ווירט, נאוואמיעסקא 6 ביליג דירה-געלר צו ערפאהרען פל. וואלנאשטשי 9 אין היטען געשעפט.

א צימער מיט א בעזונדערן איינגאנג פארטער, געגענד נאוואמיעסקא איז פון זאפארט איבערצוגעבען, געאייגנעט אויף א געשעפט אדער ווערקשטעל. צו ערפארען ביי ביימאן, פל. וואלנאשטשי 8.

באלד איבערצוגעבען א שטוב מיט א קיך אויף טארגאווא 41. צו דערוויסן זיך ביי בארובקא, פיעטריקאווער 25.

צו פערמיטען אויף נאוואמיעסקא 8 (פראנט) א געוועלב און א האלב גע-וועלב. צו ערפאהרען ביים ווירט מאראקא, נאוואמיעסקא 8.

א בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר 2 אנשטענדיגע יונגעלייט איז אפצוגעבען. פאמארסקא 14, אין הויף, 2. שטאק, לאסקי.

Lokal z 2-ch pokoi (centrmu) nadający się na biuro, bez lub z urządzeniem, natychmiast od=najmę. Telef, 123-91 od 1-11 pp. Oferty do administracji

פערשידענעס

גאלד, זילבער, ביזשוטעריע, קינסט-ליכע גאלדענע ציינער און לאמבארד-קוויטען קויף איך און צאהל די געווי-סענהאפטסטע פר ייזען L. Korzeń Pomorska 26 פראנט-געוועלב.

קיין ארץ-ישראל פאהרען אינפאר-מאציעס: א חוץ שבת Turystyka" Śródmiejska 31 m. 47 front 2 p. od 2-4 pp. Na od-powiedź z prowincji załączyć znaczek. tel. 12391

Zagubiony weksel za ko-morne na zł. 200 wyst. D. Wi-dawski, na zlecenie Teresy Kon Łódź, Żydowska 13. Weksel ni-niniejszy unieważniam. Proszę o Łaskawy zwrot T. Kon, Żydow-ska 13, (Weksel nie żyrawany).

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman